

SPREHOD

design 1976

Mndrejc Puved

april 2021

Table of Contents

UVOD.....	4
za ogrevanje.....	4
Slovar.....	4
PREJ na SPLOŠNO.....	5
TAKRAT.....	6
1976.....	7
Pol so ble pa otvoritve.....	9
*Vidula?.....	11
SPREHOD.....	12
NAJINA ZGODBA.....	13
1200 EKURNA.....	17
*hamer.....	18
1230 ŠUMI.....	19
O Šumitu.....	20
Pant.....	21
Šuba.....	21
1300 FERENT.....	21
"A v Kočevju si že bil?.....	21
A ti lahko govoriš o svojem delu?.....	23
*Ferent.....	24
1330 PEN.....	25
*maxi.....	26
Keri so pa tebi všeč?.....	27
To je menda najtežje.....	29
1400 MODERNA.....	31
1415 MOJA ZGODBA.....	32
1430 JAKOPIČ.....	34
1440 fotr.....	36
1450 Franja.....	39
1500 CEKIN.....	41
To je precej tko.....	41
Hopsati.....	43
Men se pa ne zdi vse brez veze.....	43
1530 IZVIR.....	46
1545 NJENA ZGODBA.....	48
1630 RIBNIK.....	49
Jasno je da so izkoristili trenutek.....	52
1730 KIDRIČ.....	53
1800 VEGOVA.....	54
1830 SKALCA.....	58
1900 PLEČNIK.....	60
1976 FAKTI.....	63
1975 FAKTI - leto prej.....	64
Par o Kočevju.....	65
DODATEK.....	66
Design ki naj bi takrat vplival na razvoj povprečnega mozolarja.....	66
Vzorniki in vplivneži.....	66
Bemti Čerčila.....	68
Sprava je potrebna in mogoča.....	71
V resnici smo vsi oportunisti.....	73

UVOD

[Tujina](#) , [Doma](#) , [Sprehod](#) , [Moja](#) , [Njena](#)

za ogrevanje

Slovar

Una afna - tista opica
al je bla prej kura, al jajc - ali je bila prej kokoš ali jajce
fotrali - hranili
Ka pa pol - kaj pa potem
žur - zabava
fakjen - prtegnjen - neumen
Ka? - kaj?
Zmuzljiv - nedefiniran
Cuge - vlake
žnorce - žice, žičke
Kva? - kaj?
Prešaltal - preklopil
đežu je skoz glih - pri [jazzu](#) je stalno isto
fajn - v redu
laibek - butl
butl - vosu
vosu - bebo itd
špilu - igri
hec - ne zares
trulom - gnilem
ekstra - posebno
glumil - igral
al pa kr kerih - ali pa kar katerih
zalaufa - zažene
apšlešan - zbledel
Jeansov na ovim prostirima - Đinsov na teh prostorih
podn - dno
Dou cajt - dolg čas
šlive - slivovica
preluftati - prezračiti
Pišuka* ne zajebavi - piščalka ne zafrkavaj
Pišuka - 3,14USA
štala - katastrofa
Hauba - pokrov motorja

špancirava - sprehajava

itd - in tako naprej

PREJ na SPLOŠNO

Kot že večkrat nakazano, so bili to eni drugi časi.

Ne samo, da ti takrat zraste prvi mozolj in kaj vse ne potegne za sabo, o tem so se že filmi delali ne samo knjige pisale in radijske in tv igre posnele.

A to je v resnici vedno enako, nima veze z obdobjem in prostorom. To se je dogajalo menda že od Lusi (una afna, ki pa to takrat še ni bila, je bila pa naša prednica (porednica)), če ne že prej, pri Adamu pa gotovo, sam potem se takoj vprašaš al je bla prej kura, al jajc? Al je prvo Adam mozolj dobil, al mu je pa že Eva težila, ker tudi ta del, da bede sam težijo je brez časen in brez prostoren in je samo od karakterja odvisno ali manj, ali vedno, al pa itak samo to.

Oh, ko bi bilo samo to.

Pa ni bilo.

Pol je tukaj sila pomembno da je bil to veseli čas socializma. Seveda se večina ne strinja, kakšen veseli, če se že, da je bil socializem, pa tudi tu bi imel kdo kaj pripomniti?

A za današnjo zgodbo naj ostane socializem pa še veseli, je še najenostavnejše nadaljevati.

Lej, sapo zajemi in premisli.

Če si imel(a) takrat nekje med 16 in 19 leti, te je kaj malo brigalo o lokalni politiki in socialističnih floskulah, s katerimi so nas fotrali vedno in povsod.

Ka pa pol?

Ja, kaj neki?

Kje bo naslednji žur, pol je malo specifike, pač od posameznika odvisno, in predvsem od trenutka.

Na primer.

"Ali pride tudi ona (al pa on)?"

Ja na žur, kam pa?

Pol je pa že malo evforije in blaženega občutka okoli srca, malo rožlja v želodcu, a ni krize, saj sem trden mož(ka) jeklen(a), kaj mi pa morejo, sploh pa kva ji(mu) pa čm, če ne pride, je pač fakjen(a).

Pol pa.

"Ka pa če je (ga) ne bo?"

Pol.

Danes si ljudje sploh ne predstavljajo, ampak so bili časi brez interneta. Še prenosnih telefonov ne. Pa smo vse eno preživel. Včasih se vprašam, če ni bilo tisto boljše.

Ker.

Ker je bila avantura že do Kočevja priti, naprej so si pa le redki upali.

Ka?

Oh, čisto enostavno.

Nisi mogel takoj na telefonu preveriti kdaj gre avtobus, tako da je bil že ta del zmuzljiv.
Cuge so okoli 1970 množično opuščali, menda so bili nerentabilni, zato imamo pa še danes probleme s prometom.

Sicer si moral na postajo pogledat vozni red. Ja, načelno si lahko telefoniral, al kaj ko si bil prej peš, preden je teta na drugi strani žnorce dvignila, itak so pa spremenili vozni red in ne ve, sploh ima pa že naslednjega na liniji in se nima časa prepirat.

TAKRAT

Potem bi se spodobilo opisati kaj se je pred tem dogajalo, da bo vsaj približno poznan kontekst.
Če je kaj vplivalo je že druga zgodba, predvsem je pa od posameznika odvisno.
Nekateri skoraj niso zaznali, spet na drugi stani jih je bilo pa tudi nekaj, ki so še iz tistega dramo naredili.
Ne srečo, ali pa nesrečo, celo to je od konteksta odvisno, sem bil del splošno nezainteresirane množice in se za večino niti nisem brigal.

Mal faktov.

Približnih seveda.

Če bi kdo hotel v detajle, bo potrebno katero drugo pisanje, ker to tu je samo zaradi ilustracije klime, se pravi občutkov v tistih časih.

Pol je pa malo specifike.

Ta velike stvari so se že zgodile.

Kva?

Ja, sam sem že prešaltal iz črede na individualizem.

Da ne omenjam, da so ta boljši rock komadi že mimo.

A dej dej.

Ja, če ti rečem.

Saj tudi pri dezu je skoz glih.

Res se malo ponavljajo, a je še vedno fajn.

Saj pri rocku tudi. Tam se bodo vsako leto našli kakšni fajni.

Punce še nimam, a se kažejo znaki da bi celo kaj lahko bilo.

Nekatere so bile v špilu, nekatere niso niti vedele da so,

nekatere bi pa lahko bile, če bi se svet drugače vrtel.

Ok, nima veze ima pa ...:

leto

1976

Sam tok da veš kaj se je dogajalo opevanega leta. Opevano je samo hec, v resnici ni bil nič kaj drugačen od prejšnjega in poznejšega.

Seveda če ne šteješ, leto starejši, leto pametnejši, potem si 3x bolj pameten. A se ne šteje tako, tako da ni krize.

Sam par na hitro:

V trulom [kapitalizmu](#), no pa tudi drugje je bilo leto 1976 zanimivo ker se je zgodil [vročinski val](#), za naše kraje se ga ne spomnim, da je bil kaj ekstra drugačen, kot ostala poletja, saj veš, tisto ko plavaš v reki, na bazenu, kjer pač je priložnost, ali je pa kaj bolj vroče, kot preden si jo zagledal, se pa ne spomnim, a menda so Angleži iz tistega paniko naredili. Ne vem če se niso takrat izmislili podnebne spremembe, o katerih se na naših koncih nihče ni menil še veliko let po tem ne.

V Furlaniji in Julijski krajini se je zgodil [potres](#). Ne da niso omenjali Italjanskih žrtev, seveda so, a so poročali o naših toliko, da smo bili potem presenečeni, kako to da jih je na Italjanski strani več sesutih, če pa samo o naših poročajo.

Na političnem področju so nam precej poročali o nemirih v [Sowetu](#), še kar o vojni v [Libanonu](#), nekaj o puču v [Argentini](#) za [Rdeče brigade](#) smo pa slišali iz zanesljivih, vendar tajnih virov. To je tko.

Je en slišal, ki enga pozna, da je en rekel, da se je menda [Urlike Mainhof](#) obesila v zaporniški celici, a je skoraj gotovo da so jo obesili. Pol je sicer precej različnih razlag, a se je kar govorilo, a to samo med tistimi posamezniki, ki so imeli bolj revolucionarne poglede, nas navadne laibeke je bolj zanimala zadnja plata od ...

Pol je precej specifike. Sam se se precej ogrel za [Fly Like An Eagle Steve Miller](#) Band in [Hotel California Eagles](#).

Seveda sem z veseljem spremljal tudi [ART TATUM Song of the vagabonds](#) in [Herbie Hancock](#) 1976 - Herbie.

Punk, ki je takrat bil na pohodu mi ni sedel, Anarchy In The UK Sex Pistols in Ramones izdajo prvi album, Ramones.

Če sem hotel poleg punc stati sem moral poslušati tudi [Dancing Queen](#) ABBA in [You Should Be Dancing](#) Bee Gees.

Takrat ne, a z leti sem not prinesel Bob Marley and The Weilers in You Make Me Feel Like Dancing Leo Sayer, a se je moral prvo zgoditi Mupeth Show kjer so potem posneli eno [kuro](#) ki pleše na to pesem, za kure sem bil pa posebej nadarjen in me je prijelo.

V kinotih smo gledalo vse možno in nemožno a takrat so posneli Rocky, Carrie, Taxi driver in All the President's Men.

Za računalnike smo se veda že slišali, ne samo to, še predmet smo imeli računalništvo, a takrat smo še [kartice luknjali](#), programski

jezik je bil pa [Fortrain](#). Na Elektro šoli so bili terminali, printalo se je pa na Jožef Stefan, tako da nismo vedeli da so ustanovili Apple Computer Company Steve Jobs in Steve Wozniak, ali celo Microsoft ustanovil firmo v Novi Mehiki.

Zgodil se je prvi komercialni polet s [Concordom](#), pokazali so Space Shuttle a še v razvojni fazi, so pa zato pristali z sondo Viking na Marsu.

Bile so zimske olimpijske igre v Innsbrucku in poletne v Motrealu katere so množično bojkotirali. [Nadia](#) Komaneči je vse eno razturala na celi črti, Lauda se je pa fajn nasmodu na formuli.

Pri modi ni bilo večjih ekscesov, čeprav so ene bile vse eno dražestne za pogledat, a to nima veze z modo. Brasles in vroče [hlačke](#) niso bile več eksota, tako da so potem punce imele celo malo miru, a tudi tu nima veze z modo ampak z, u pol je pa ogromno interpretacij, a če je za, je potem gotovo pozitivna reakcija. Sicer je diskutabilno za koga, a sam mislim, da se mora res butasto počutiti, če pride brez modrca, v oprijeti majici z vročimi hlačkami pol jo pa nihče ne opazi, nič ne dobaci, al pa še ne zažvižga. Ej.

Na [domači](#) sceni smo bili 5 let za cajtom, a tudi to je diskutabilno. Nekateri bi trdili da manj, nekateri bi pa itak trobezljali, da nas zahod ne bo nikoli dohitel, a tisto je potem že ena druga zgodba.

Tito se je srečal z Fidelom in Jaserjem. Doma ga je čaka Edvard, sicer je pa vse kontroliral [France](#).

[Štafeta](#) mladosti je izgubila naboj, na nek način je postala rutina.

Golf je bil sanjski avto za vsakega Jugosa. Tudi drugače nam je šlo sila dobro pri industrijskem oblikovanju. Meni je sedel samo [savnikov telefon](#), ostalo mi je bilo pa precej mimo, pa magari so jih hvalili po dolgem in počez in si talali nagrade take in drugačne. Mehtigov kiosk je stal celo pred [Zvončkom](#), pa se ni nihče kaj veliko pritoževal, mogoče prodajalka vijolic v zvončku. A to ne vem, samo natolcujem na to temo.

Domača muzika je pomenilo [September](#) in Bielo dugme, za katera pa se nisem ogreval.

Sem šel raje v kino pogledat Vdovstvo Karoline Žašler. Sicer sem raje gledal tuje filme, domači mi še danes ne sedejo.

Pol so ble pa otvoritve.

O tem sem že razpredal, a moram še malo, ali pa že spet, namreč ene stvari so povezane, pa magari se ne dojemale tako. Ne samo to, ene so proizvod drugih, če že ne tako očitno, pa vsaj osnova za. Če unih prej ne bi bilo, bi mogoče tudi une pol bile vsaj drugačne, če ne sploh mim.

Ok, nima veze.

Veze ima, da je človeška duša tako narejena, da rada posplošuje. V resnici nas to rešuje, sicer bi se izgubili v poplavi detajlov in povezav.

Ker, ker, ker.

Ker brez poenostavitve se včasih ne pokažejo rešitve, ker se večina izgubi v malenkostih.

U tega je ogromno.

Navržeš to, pa te potem takoj po unem vpraša, kar je sicer posledica, prejšnjega, a se v resnici sploh nisi hotel o tistem meniti, ampak unem prej.

A sem zakompliciral?

Ja, sem, a je ilustrativno za nadaljevanje.

Sem že pisal da mi je šlo, pa ne samo meni, mnogim v resnici, fejest na jetra, da stalno eni in isti stalno isto razstavljajo.

To je v kontekstu.

Takrat je bil pač veseli socializem, in sam sem puberteto prebolel, no, vsaj ta hudo je mimo, učim se za oblikovalca in sploh sem našpičen, na mnogo stvari in trendov, da o usmeritvah in modnih trendih ne razpredam.

Tako da nije mi bilo lako. Tako kot večini takrat in lej ga zlomka, v resnici je tudi sedaj. Ravno v tem je poanta.

Namreč tistih nekaj genialnih, ni debate, tako ali drugače bodo skozi prišli. Večinoma uspešno, nekaj pa tudi ne, a tisto je potem tudi že ena druga zgodba.

Tudi z onimi totalnimi butlni sploh ni problema. Veliko jih ima srečo in celo preživijo, v nekaterih situacij pa celo bolje od

Viš tu pa je potem problem.

Večina nas je dobrih, no, vsaj še kar, ali pa mogoče pa kaj bo. In kot taki potem imamo problem, v prosperiteti, v kontinuiteti, nekateri še celo identiteti.

Pa še ker bi se našel kero čist tretjo teto.

Tako da je potem precej enostavno reči da stalno iste razstavljajo ker so preverjen, v tistih časih udbovski kader.

Danes pa.

No, vsaj preverjen kader.

V resnici sploh niso butasti, ja uni ki stalno isto razstavljajo. Saj v resnici morajo biti dobri, ker sicer niti ne bi bili izbranci sistema.

Sistem namreč veselo izkorišča tujo genialnost in se potem s svojo kiti. Saj če imamo tako fajno arhitekturo in oblikovanje potem je cel sistem fajn.

No, pa ni.

V resnici bi se moralo vedno povedati, da tale je sicer fajni se je to pa to zmisllil, je bil v tistem času eden redkih ki je tako daleč ciljal, a je bogi živel v enih čudnih časih in so ga za dekoracijo vzeli oblastniki in je potem druge, potencialne genijalce bremzal.

Pa se ne.

Vedno je poenostavljeno.

Tako poenostavljeno, da se potem v celoti celo zazdi, da je tudi kritika laž.

Tisti ki jih hvalijo, ali vsaj navijo zanje, da bi kaj navijanja, še do navijalca prišlo, nikoli ne omenjajo, da so bili aparatčiki.

Tisti, ki jih pa blatijo, pa samo o tem trobezljajo, da so bili itak vsi udbovci in da je vse en drek in nikoli niti ne nakažejo, da je imel kljub vsemu, precej napredne ideje, vsaj pri oblikovanju, če je že za sistem falil.

Potem, pa.

Potem pa je bolje da nič ne rečeš in sploh ne uporabljaš svoje glave in samo čakaš da bo minilo.

Malo morgen!

Pa ne takle mozolar, ki sicer ne ve kaj je narobe, a nekaj sigurno je in zato sem proti, ali pa vsaj ne z, če pa še to ne, pa vsaj po svoje obračam.

Lahko da, potem ko nastopiš službo in je strah, za ustaljeno žalost imenovano dohodek.

Že takrat smo se primerjali s trulim kapitalizmom, koko imajo tam vse svetleče in dehteče in sploh so srečni, plače imajo pa 10x večje kot mi.

Pa ni tako.

To so vedno samo posplošitve.

Ja če primerjaš plačo v Ženevi, Londonu al pa kje drugje. Je ene 3x večja.

5x raje reči.

Ja, direktorjeva, kar pa sam nisem nikoli bil.

En tak srednji, ne začetnik, ne pa tudi zaslužen za kar koli že, pa ni tolikšne razlike.

Ni, da ni.

A je potrebno primerjati tudi stroške in varnost.

Kakšno varnost?

V tistih slabih socialističnih časih, katere smo že takrat črtili, je bila šola, zdravstvo, kultura zastonj ali pa fajn poceni. Uni bogi hudiči kapitalistični, si še sanjati ne upajo na to temo. Ok, mogoče Skandinavci, na jug pa ne.

Pa ne da bi hotel zagovarjati stari sistem. Tudi pod slučajno ne, sem bil tudi precej proti, a sem si mislil, da se bomo zmenili in da bomo une, ki so vedno pri koritu, namreč tisti nimajo veze s sistemom, vedno so zraven in vedno so pred nami, s svojim zgledom spreobrnil, če pa že to ne, jim pa vsaj pokazali kaj je apetitlih.

In smo se zato udeleževali vsega, kar naj bi vsaj malo dišalo po progresivnosti. Tako tudi otvoritev, pa ne samo teh, a je bil čas pred in potem je čas po otvoritvah.

Danes se večinoma režijo, režimo tistim udejstvovanjem, ker vse, vse, ampak res vse, je bilo pod kontrolo, takrat se je reklo pod vodstvom in to svetlim, pol je pa po letih verjetno, razdeljeno. Prvo Pionirske organizacije, pol pa ZSMS, SZDL, KP. Slednja ni več iz vsakega vogla ali pore ven gledala, pa makar smo vsi vedeli, da se nič ne zgodi, če niso dali vidule*.

Tako da se danes sprašujem, če ni celo punk bil pod kontrolo, če sta že radio Študent in Tribuna bila naša. Takrat smo sicer vsi verjeli, da to pa že ne, a ne vem, če ni bilo nič na tem.

*Vidula?

Vidula je sleng od videla.

To pa, tršica v začetnih razredih osnovne šole, je naredila kljukico, ko je pogledala domačo nalogo.

SPREHOD

NAJINA ZGODBA

Nada ni bila ena tistih punc, katero prvič zagledaš in si potem vanjo celo šolanje, pa še potem, po končanem sobivanju, kdaj pa kdaj pomisliš nanjo.

Niti ne ena tistih, katero zagledaš in ti je jasno da nimaš nobenih šanš, tako da jo tudi potem pustiš pri miru.

Ne, sploh ni bila brezizrazna.

U, tega sploh ni malo. Pri nekaterih se moraš prav pomatrati (potruditi) da najdeš kaj fajnega (zanimivega, pozitivnega, perspektivnega itd, skratka fajnega).

Pa vse eno nisem do malo prejle, pomislil nanjo.

Ne da je nisem še videl, ker tudi take situacije so bile, to ni od nje odvisno, ampak od furjavosti opazovalca, v tem primeru sebe in sem tudi katero in katerega, ta del nima veze s spolnostjo, spregledal. Potem ko se je pa že dogajalo, pa nikoli postavil v kontekst, tako da se mi je potem kdaj zgodilo, da sem ga, jo srečal in pojma nisem imel kdo je, pa magari me prav prisrčno pozdravil(a) in takoj začel(a);

"a ne, kok je bilo včasih fajn, a se spomniš?"

Ja se spomnim in si zraven mislil tebe pa ne, vsaj ne povsem v detajle;

"daj povej bolj podrobno."

Včasih mi še potem ni bilo jasno kdo stoji pred mano, a sem vse eno glumil;

"u, ja včasih je blo pa res fajn"

in si mislil, sedaj je pa tudi. Nekaj stvari pa celo boljših, a tisto je potem že ena druga zgodba.

Ok, nima veze.

Ima pa, da je bila Nada del grupe.

Tule bi bolj pasalo horde, če bi horde bile tudi v komornih zasedbah.

Namreč pod horde si takoj prikličemo neskončno množico, na primer Hunov al pa Turkov al pa kr kerih, ki letijo tod mimo.

Nič takega.

Ima pa horda še eno specifiko in ravno o tem sem hotel.

Namreč, ena svoja dinamika, da o logiki ne razpredam, se dogodi, ko se jih dovolj zbere, da zalaufa. Koliko je sicer sila diskutabilno, a kakor že nakazano, nima veze koliko.

V tem primeru so bile babe iz mode.

To naj bi pomenilo, dekleta iz oddelka za modno oblikovanje.

Dekleta samo zato, ker je na tem oddelku, vsaj v tistih časih bilo sila malo pobov.

Ne da ne.

Na primer moj brat, pred 6-timi leti, ker ga drugje niso sprejeli, ni znal niti sukanca napeljati skozi novo kupljeno mašino Slavica, tako da sem potem tisti šivalni stroj sam še kar izkoristil.

Nima veze, ima pa da ni bil zares zraven.

Tudi v naših časih jih ni bilo, da bi nam razlagali, ko bom velik, bom pa [Yves Saint Laurent](#), al pa skor tko, kar smo mi industrijski oblikovalci velikokrat omenjali, ko si potegnil tiste tri črte, pa

je blo že skor tko kot Paton ([Verner Panton](#)) al pa saj Arne ([Arne Emil Jacobsen](#)), ampak Kralj pa ziher ([Niko Kralj](#)).

Ker.

Ker takrat nisi bil taprav desc, če te je moda zanimala. No modno oblikovanje.

Moda pa seveda, u jih je bilo, od do.

Mi smo bilo tako malo sa strane. Ne pravi marginalci, kajti punkiti so že zavzeli piedestal. Tudi ne šminke, kot omenjeno, so nam [Muralisti](#) šli na jetra, vsaj ideološko, drugo pa ni tako pomembno.

Na splošno je bil cajt, saj ta je vedno podoben, samo je vprašanje koliko.

Včasih bolj, drugič manj.

Takrat bolj.

Da si ležerno oblečen, brez pravih pravil, to se samo tako reče, v resnici pa, u so bila rigorozna, nepravila namreč, sploh ni bilo enostavno, da te niso v napačen predalček dali, pa malo apšlešan, je bilo tudi pod mus.

To je tko.

Apšlesan si hitro, v tistih časih pa še prej, saj so bili materiali socialističnega izvora, tako da je [Tex](#) Varaždin, en prvih Jeansov na ovim prostirima, hiter apšlov, pa takrat to še ni bilo moderno, tako da ni bilo drugega, kot po nove pejd.

Ja kavbojke, kaj pa?

Ne, raztrgan pa ni bilo takrat dovoljeno. U to je bila kriza, ker so se kavbojke kupovale premale številke, da bi bile čim bolj oprijete. Kot take se hitro zdrgnejo in potem na kakšnem nepazljivem razgibanem žuriranju tudi počile.

U, nerodn, ti povem.

A sem malo zašel?

Sem pa nisem.

Že res da je o Nadi, a je tudi o časih in prostorih, v tem primeru precej definiranih.

Torej so bile babe iz mode precej pred mulci na splošno.

Kot take že stare žuratorke in jim mi smrkavci niti do kolen nismo segli, tako da je bilo vsaj z moje strani, no, pa nisem bil sam, obljubim, da smo se z njimi sicer občasno pohecali, a ker se niso režale našim vicem, ne samo to, še zatežile so, da ne znamo nič pametnega povedati, tako da sem se jih izogibal.

Lej brez bab iz mode žur bil je živ in bi veselo mimo živeli, če bi življenje tako enostavno bilo.

Pa ni.

Nada sicer ni bila iz mode, a tega nisem vedel, se je pa vse eno sila dobro znašla z njimi, no saj so se tudi naše žuratorke. Še dobro da smo imeli tudi pohlevne gorske rože in le te se niso družile z hordami modnih oblikovalk. Občasno so se pa tudi nasmejale našim neslanim šalam, tako da tudi po tej strani ni bilo tako slabo.

Ampak (temveč (vendar)).

Sem jo sicer že takoj na začetku opazil a je dobila etiketo žuratorka iz mode, torej čist mim, tako da nisva nikoli

spregovorila besede.

Ja sem jo videl, so sedele babe iz mode (in ostale), tam na zidcu na dvorišču Križank, bile sila glasne in sploh imele svoj žur, občasno celo kaj pokomentirale, tako da ja, sem odgovoril tam čez dvorišče, a ne nadaljeval ali celo se pridružil, kar je bila kar normalna stvar z drugimi. Še celo z tujimi ni bil problem, a ne z babami iz mode.

Svet zase ti povem.

Stala je tam pri njih, večinoma malo ob strani, ker glavne kolovodje so bile v sredini in le te so vodile debato, al kar koli je tisto že bilo, okolica jih je pa bodrila in podpirala. Nada je občasno celo kaj dodala, kar je pomenilo zaklicala, a se je videlo da je iz drugega planeta, tako da. Ja je bila del njih, a tudi drugačna.

Nič posebnega na pogled, Slaba pa tudi ne. Verjetno če bi jo bolje spoznal, bi lahko še kaj bilo, a se nisem niti trudil.

Če že normalnih punc ne obvladam, pa naj bi se s takimi bavil, a dej dej, te še pohodi, ne samo popljuje, sem si mislil. Pa spet ne prehudo, za vogalom mi je bilo že vse ostalo pomembno in se jih niti spomnil nisem. Če ne bi bilo potrebno v šolo vsak dan, jih sploh ne bi omenjal.

Tako pa.

Oh, kaj čmo, bo že boljš. Pejmo raj za Ljubljano, če so pridrvele Pod Skalco, napolnile v trenutku ves prostor z povsem drugo energijo, veliko rezgetale, da o vonjih ne razpredam.

In smo šli.

In tako sva živela mimobežna srečanja, celo občasni;
"živjo,"

a mi ni bilo jasno, ali je meni rekla, al pa mimo mene kateremu, za kar se pa tudi nisem ne vem kako sekiral.

Tak pozdrav se kaj lahko zgodi v množici. In če bi za vsako razčlenjeval ali je bilo zame, ali se je zmotila, ali pa sploh nima veze z mano, ne bi dokončal šolanja. Ker takih situacij je bilo na ostajanje.

Ja sem jo poslušal, smo šli na ekskurzijo v Kočevski rog, je sedela pred mano, stalno nakladala o vsem in ničemer, način da mine dolgočasna vožnja, ko te ne zanima nič v zvezi z okolico, kamoli zunanostjo, katera drvi mimo.

Ok, če je zares podn, potem včasih pokomentiraš mimoidočega, prerivajočega med zici, kateri je moral, zaradi ne vem kakšnega vzroka, na drugo konec avtobusa, potem je malo verjetno, da pride mimo cele rajde zdolgočasenih osebkov, da ne bi kdo kaj navrgel. Če je pa še v kontekstu, na primer ti je všeč, ali je samo nekdo, katerega že dolgo nisi kontaktiral, al pa kr kej. Se pač počutiš da gobe stegneš, pol pa je, kar je.

Na takih ekskurzijah celo zaželjeno, da poživi monotonost dneva.

Ma saj se spomniš. Seveda je vse novo, vsaj za večino. Od pokrajine, do zgodovine, razlaga je pa sploh čisto nova in bomo jutri pisali tiho vajo iz le te, a koga to sploh briga. Verjetno piflarce iz prve vrste, ostali smo pa povsem drugje.

Uni zadaj na skupnem žuru, u tam se je znalo marsikaj dogajati, tako da so tudi ukori pred izključitvijo leteli. Med nami na sredini pa ene vrste monotonost.

Dou cajt.

Tako da pač poslušáš še koga drugega, pa makar te nič ne zanimalo, o čem razpreda, a se mu vsaj ljubi govoriti.

Nada pa.

Ja, je preskakovala iz teme na temo. Se je zdelo da jo mnogo stvari zanima, pa spet, precej površno. U, musko skor isto poslušá kot sam. Pri oblikovalcih je malo zašla. Pač nisem sledil grafičnih trendov. V resnici so mi bilo celo mimo, a to je potem že druga zgodba.

Ma saj veš. Kot že večkrat nakazano, to so bilo časi veselega socializma in kar se mene tiče, so prednjačili sami maši. Ja, pa brado je bilo potrebno imeti. Kar je pa institucionalnega mi pa že v osnovi ne potegne. Kaj mi, sicer ne vem, a to da stalno isti, isto razstavljajo je čist mim.

Ja so bili tudi normalni diskurzi, katera je v katerega, kateri je pa idiot, a tisti del sem bil že z mislimi ne vem kje in nisem več skoncentrirano poslušal.

Pol je pa itak Zlato razbil steklenico šlive in je bilo potrebno ustaviti, in preluftati, in sigurno dobi ukor pred izključitvijo. Seveda je nastal vsesplošni kraval. V resnici žur, a se nismo smeli izdati, da ne bi razredničarka še nas potunkala, da navijamo z razgrajači iz zadnjih zicov.

1200 EKURNA

"Gospodična, a se midva od nekod ne pozna?"

Prav presenečeno pogleda.

"Pišuka ne zajebavi!

Sevede se pozna.

No. A se ne?

Ja pa res, a se sploh pozna?"

Ena mejhna, lušna, cel cuker bi lahko bila, če bi jo le kdaj pogledal s tega zornega kota.

"Kako si, kva delaš, kam greš?

Uredu, mam ful enih strari, letim, ke, pa ke, pa sploh ne obvaladm.

Šibam.

Adijo!"

Letim (včasih je pomenilo tečem, sedaj je tudi hitra hoja sprejemljiva) po Gregorčičevi, sem v Konzorcij letel, po dodatne [šellershamerje](#) *, mi, nam jih je zmanjkalo, seveda so imeli samo 100x70cm te bi bilo pa potrebno še rezati, kdo se bo pa še s tem trapil in pičim skozi Cankarjevo založbo pod Šubičko in Maxi, kjer jih pa tudi ni.

Pripravljamo fotografsko razstavo, bi moralo biti že včeraj gotovo, vsaj večina, tako da bi danes samo še dopolnjevali že tako najboljše možno, al kaj ko je teorija eno, praksa se pa redko, če sploh kdaj, prevrne na pričakovano, tako da bo verjetno jutri na otvoritvi precej vroče, če sploh bo, če ne bo nastala kompletna štala.

In se ustavim.

Obrnem.

Vidim da se Nadi ne mudi, prav počasi stopa, opoldne je severna stran [ulice](#) še v soncu, njen plašč se sveti, verjetno je že tako star, da je volna že vsa zdrajsana, a takrat je bilo to moderno, vsaj med nami progresivci, kateri smo zaničevali Muraliste.

So takrat enkrat posneli reklamo za Muro in je cela rajda lepih šmink, smo takrat rekli in če prej nismo dobro vedeli, kaj nam ni všeč pri šminkah, je bilo sedaj jasno kot beli dan. Eto taki nam gredo na jetra.

A zakaj?

Ej pojma nimam. V resnici se tudi z njimi družim, no ne z šminkami, al kaj ko so vmes prav super mačke, par jih pa še poznam. Ne samo to. Še kar so veseli, kadar se prikažem, se poznamo še iz osnovne šole in po izgledu ne pašem zraven, a ni nikoli nihče navrgel, kakšen pa sem, pa čeprav se je menda že na daleč videlo, da tale je pa iz družga štosa, če se ne bi tako fajn štekali problem zgleda sploh ne bi prišel do izraza.

Tam pred vhodom v Ekurno, kjer se ustavim in nazaj pogledam me prešine, sicer ne vem kaj, mogoče kaj z angeli, ker racionalno že ni bilo, se zapodim nazaj in jo ujamem tik preden je na prehod za pešce stopila.

"A greva na kofe?"

Gleda kot tele, no, telica, v nova vrata.

"Pišuka, saj se ti je mudi, da niti poklepetati ne moreš."

Jo spremljam čez prehod. Ravno zajame sapo, da me še bolj nadere, ko jo prekinem;

"a greva u Šumita?"

Hodiva pod arkadami, malo pred Dramo,

"čak, rabim novo srajco,"

gleda v izložbo, menda Varteks,

"tle so predragi!"

A dej, ne nakladi, sem zadnjič dobila super kiklo.

Nisem vedel da se toliko rihtaš.

A ti se pa ne, lej saj imaš vse po izboru,"

se dotika puloverja, srajce, pred hlačami jo prekinem, kaj pa veš kam tole vodi;

"mi mama kupuje, preč pa tudi ne bom metal, sploh pa ni ne vem kakšen poseben izbor, vsaj ne znan, kakor je Varteks postal odkar kavbojke in ostali džins (jeans) delajo. Danes je zares ekstra prilika da nisem raztrgan in blaten.

Se je tudi meni čudno zdelo."

*hamer:

v tistih časih je to pomenilo trši, bel, gladek, skoraj karton, a to ni bil, zato je pa imel svoje ime, na katerega smo risali s tušem večinoma, a tudi s svinčniki drakslali* pri opisni geometriji, v tem primeru pa uokvirjali fotografije, da naj bi imele enoten format. To zadnje povsem nepomembno, a takrat se je to tako delalo. Črni paspartuji so se pojavili kmalu, ko so začeli uvažati tudi barvne hamerje.

*draksalali:

Tehnika mučenja, verjetno bolj učinkovita, kot tista ko ti kaplja na glavo. V obeh primerih pa znoriš. V tistih časih, to ni bilo nič nenavadnega. Ja znoreti zaradi domače naloge, danes otroci sploh ne vedo, kako jim je lušno. Ok, nima veze.

Ima pa, da smo senčili z 6h* svinčniki, ošiljenimi na 0-1 mm in potem s tistim delali čisto male kroge in pridobivali na intenziteti senčenja. Ponavadi je vzelo 3 do 5 ur (podčrtal avtor), da si dokončal umotvor. Če je tastar (tovariš (učitelj (danes gospod))) presodil, da si delal prevelike kroge, ali celo uporabil svinčnik 4h in ne daj bože (v resnici partija, a se bolje sliši), ne ošpičenega in je bilo 3 mm, potem si dobil cvek. Sam sem imel rimsko I, kar naj bi pomenilo, da ne bom nikoli popravil.

Pa sem.

*6h:

Trdota mince* svinčnika. 6H (hard) je bila najtrša, 6b pa najmehkejša. Te si redko dobil, ker naj bi bili za umetnike, umetnikov pa ni bilo nikoli veliko.

*minca:

Včasih grafitna notranjost svinčnika.

1230 ŠUMI

V Šumiju gužva že opoldan, tam so stalne stranke, zgleda da nekateri niti domov ne gredo, ali so se pa že vrnili.

Šumi je takrat pomenil intelektualno sceno.

No, ja.

Bolj ali manj.

Meni se je zdelo, da so tam stali, ja svakojaki, tudi iz Drame, čeprav tam so imeli svoj bife, a tam te je šef videl, da že dopoldne vinjak v kavco zlivaš, pa so potem raje čez cesto prišli. Vsaj nekateri.

Tisti nekateri, kateri so bili bolj zanimivi, tisti pa imajo potem tudi dosti več poslušalstva.

Sem potem čez leta v tujini videl, ko je že bilo moderno da se doma ne kadi, na žuru, smo bili vsi na balkonu, tudi nekadilci, ker kadilci so ta veliki žuratorji, tako da pridejo še nekadilci.

V Šumiju* pa podobno. Samo da niso še bili časi, se ja ne spodobi piti pred poldnevom, tako da s te strani ni bilo krize, saj tudi z one ni bila, pač bolj definirana klientela.

V tistih časih še nismo slišali za take dekadentne kot je današnji "personal space", ne samo to, če je bilo treba, na primer ob 2h na trolo, je bilo veliko odrivanja, pač glede na kilažo, pa se ni nihče počutil nič ogroženega. Ja če te je ker porival, kateremu je smrdelo iz ust, si mu odstopil prostor, tako tudi v Šumitu, se pravi bifeju njegovem, da si se prerinil do šanka po kavco, je bilo potrebno odrivati, nazaj grede pa ravno tako, pa se je vsem normalno zdelo.

Tako da precej na kratko spijeva kofe, pokadiva enga in se odpraviva.

Na vhodu, se pravi pred vhodom, pločnik je ozek in je potrebno posebne želje da te ne zbije stalen pretok ljudi, klepetava tako dolgo, da še enga prižgeva, ko pravi da gre na trolo.

Jo spremljam na postajo pred Dramo.

Tam tako vneto razpravljava da se odpelje trojka. Po pa še ena, menda nekaj bolj pogosto vozijo, kadar se ti pa mudi, pa ne pride celo uro, vsaj tako se ti zdi, vseh unih 15 minut.

"Na Rudniku imam sobo, pa je ne uporabljam veliko, cimra ima stalno goste, tako da se včasih celo domov odpeljem.

Kam, od kje pa si?

Kočevje.

U, a poznaš Andreja.

Kdo ga pa ne, saj ga je povsod polno, ta pa je posiležn.

A res, meni se je zdel pa sila fajni.

A ga poznaš?

Ja, je par dni stanoval pri nas, dokler si ni sobe našel in smo malo klepetali. Je bil bratov sošolec, torej sem bil za njih še pionirček in so me tudi tako jemali, pa vendar sem šel z njimi celo na morje.

Smo ukradli doma Dijano. No brat jo je. Takrat še ni imel svojega avta. Staršev ni bilo doma, mene so pa vzeli, da ne bom nikomur povedal."

Me pospremi do Ferenta, tam pred prehodom klepetava.

"Saj tudi nebi, če ne bi vmes posegla usoda. Namreč. Se prav veselo ziblremo, saj poznaš Citroene, imajo prav veselo vzmetenje in se majemo proti Kočevju, smer je bila čez Delnice, v Reko, od tam mimo Opatije v Lovran, tam pa na eno skrito plažo, pa nam tam nekje na sredi, no saj ne vem če je sreda, a so bili ovinki po gozdu, in nam haubo odpre. Sem kar umrl od strahu, tako je počilo. Hauba je bila pa navita čez vetrobran in na streho. Skratka, povsem zmečkana. Ko smo jo krivili v prvotno lego smo jo pa do konca zgužvali, tako da ni bilo več mogoče brez nove. A to v ponedeljek. Takrat smo jo pa povezali z vrvmi in nadaljevali proti morju. V Kočevju še naložili dve kitari in potem imeli prav prisrčen večer na skrivni obali.

Ali je bila skrivna ali ne, sicer ne vem, a sem jo potem čez par let iskal in ne našel, kar pa ne pomeni da je skrivna, mogoče da se ne spomnim točno kje je bila.

Mogoče pa ni bil Lovran.

Mogoče je bilo pa dlje doli.

Pol so imeli mladinci alkoholiziran večer, sam sem pa prav pozorno poslušal, kaj so se menili in se učil, kako je ko si velik. Ja, muzika je bila tudi super. Je bil še en s klarinetom."

Zjutraj so vsi spali do 12h, saj ne toliko, a meni se je vleklo ravno tako, sem zbiral kamne na obali. Obala je peščena, taki okroglasti kamni za pest veliki, precej odtenkov sive in rjave lise vmes, sila fajni, sem jih v oblike zlagal, ko vidim enega čisto blizu ognjišča, se je celo malo svetil. Ga zagrabim, v prvem trenutku sploh nisem čutil, v drugem pa zarjujem, ker sem zagrabil razbeljen, no še fajn vroč kamen, kateri se je odkotalil od ognjišča, tako da so nekateri celo glavo vzdignili, a jo tudi takoj spustili, videvši da ni nič.

Sam sem pa potem tiščal dlan v morje.

»Eto se mi še pozna.«

Prime roko.

»Nič ne vidim.«

Jo opazuje od blizu.

»A me hecaš?

Ne, je pa res da je že dolgo nisem po tem pogledal in se je mogoče tako zacelilo, da se sedaj ne vidi.«

O Šumitu

bodo kateri drugi pisali. Verjetno bi se dalo napisati cel roman, če ne celo trilogije. Samo na hitro navržem, Šumi takrat je bil kot ene vrste pant*. Ne vem če je posrečena prispodoba, a bilo jih je veliko, sam sicer ne, sam sem samo občasno tam na kofe skočil, bolj zato ker je bil na poti, v pravem trenutku, a velikim, je bil ene vrste, oporna točka. Ne samo v fizičnem smislu. Na primer preden grem na faks (filofax), ali šolo (Šubo*), ali delo skočim še na kofe in še kej. Nazaj grede pa podobno. Po faksu, šoli, delu, še na ta kratkega v Šumi. Posledično se je tam marsikaj dogajalo in marsikaj rodilo.

Zdej, rodilo je tut mal močna.

Rojevalo pa ziher. Če je naslednji dan po mačku, še kaj ostalo od včerajšnje ideje, zgodovina molči, a energije je bilo na ostajanje.

Ne bi hotel glorificirati dotičnega, Šumi je vedno bil, no, večino časa, vsaj tistega za katerega sam vem, samo in samo prehodni bife. Komot bi se mu lahko reklo beznica. Pa vendar. Če kaj ne, pa to ni bil. Brez takih, kot je Šumi, ne bi bilo urbanega življenja, pa makar ni imelo a ma baš nikakršnih ideoloških konotacij. V resnici čisti funkcionalizen. Sicer mejni. Ravno zato pa toliko bolj pomemben.

Pant

Ležaj, na primer pri vratih tista okrogla zadeva, katera drži vrata, da se dajo odpreti. V primeru Šumita pa oporna točka, ali točka srečevanja, ali oprijemališče v smereh mnogih.

Šuba

Šubička, ali Šubičeva gimnazija, malo naprej, je v tistih časih pomenila ekvivalent današnji Bežigrajski. Takrat smo rekli skupščinskih otrok šola. V obeh primerih pa cvet mokrih, malomeščanskih sanj. Če nisi na pravi šoli, te ni.

1300 FERENT

Ne odidem čez cesto, pač pa prav počasi stopava mimo [Ferenta](#)*.

Naslonjena na ograjo klepetava. Čez čas se celo obešava na ograjo, vsak posebej, da ne bi slučajno butasto izgledalo.

"A v Kočevju si že bil?"

Ne v resnici. Ja, smo se tudi ustavili, pa mi ni ne vem kako sedlo. Zapomnil sem si samo Rinžo polno lokvanjev in tržnico, precej fajno arhitekturo, glede na to da je modernistična.

Kaj je pa na tržnici fajnega?

Hiša sama ni ne vem kaj, razen da ni dekorirana in je zato čisti funkcionalizem in že zaradi tega fajna. No pa ni to, tudi sam nisem navdušen nad dolgočasnimi zgradbami. Imam raje igrive. Nekaj formalizma ni nič narobe. Se pa strinjam, če je formalizem edino, sem pa tudi sam proti in mi je potem bližje vaša tržnica. V resnici je fajna zato, ker tvori zelo posrečen prostor. Pa spet sam po sebi ni ne vem kaj, a ko vidiš vso tisto šaro po stojnicah in ljudi po nakupih, pa super fino fajna izpade. Tako da komot lahko rečeš, je avtor z minimumom, maksimum naredil.

Sicer je pa Kočevje bilo samo na poti proti Kolpi ali pa morju.

Oprosti.

Nimaš še za kaj oproščati. Je zares precej dolgočasno mesto polno industrije.

Od industije poznam samo LIK ki izdeluje une super stole za otroke. So iz povsem druge galaksije. Se jim vidi, da so skandinavski.

Sem videl že tako imenovane izboljšave, pa se nobena ne more primerjati. Saj veš tisto, ko ti je en dizajn sila všeč, da dobiš navdih in narediš izpeljanko.

Zdej, ali si zadovoljen ali ne je že druga zgodba.

A pri tem stolu se vidi, da vse izpeljanke mu ne sežejo niti do gležnja, v tem primeru spodnje late.

"A nisi ti iz mode?"

Kaj je pa to pomembno?

No, ni, pa vendar, babe iz mode ste svojga gnarja vredne.

In če sem?

Ja nč. Me čudi, da se še pogovarjava, meni se je dano pogovarjati ene pol minute, ajd minuto če je kera dobre volje, al pa 5 minut, ampak pol je pa že tako prbita, da zase ne ve, pol pa še mene mal špara.

Ne, seri. Babe iz mode so prav faj družčina, že res da malo bolj glasne kot je običajno, a so vsaj emancipirane in mnogokatera uporablja tudi svojo glavo, ne pa tako kot večina na šoli, same kokoši in ovce, kot da ne bi uporabljale možganov za drugega razen za motoriko. Sploh ni kritičnega mišljenja, kar jih plasirajo to pogoltnejo. Nima veze z spolom. Vse isti šmorn. Zate sem sicer mislila, da si vse eno bolj odprte glave, a če takele razkladaš, pa tudi nisi nič boljši.

Kaj pa ti veš o meni?

Veliko ne, malo pa tudi ne, saj si stalno tu nekje.

Fajn je, ker se greš še kaj izven okvirjev, čeprav ti še veliko fali, da bi bil upornik, a v taki sredini, že s svojim oportunistom zanimivo izpadeš in potem vem.

Vem da pripravljate fotografko razstavo.

Vem da te bodo u maloro poslali, ker z mano klepetaš namesto, da bi pomagal v finišanju.

Se mi zato tudi fajn zdi, in sploh sem precej presenečena, da si me sploh ustavil.

Prej v Šumiju, sem razmišljala, ja med tem ko sva klepetala, da moraš imeti zares krizo, da si me na kofe peljal, če imaš pa tako gužvo, pa se sedaj kaže, da mogoče pa ni kriza in si samo tako zmešan, da ne veš kaj počneš."

"V resnici ne vem, kaj hočem, kaj pa počnem, pa ni tako neobvladljivo. Če se prej mesec razdajaš, prepričuješ, moledvaš, da bi le kdo kaj mignil s prstom in je potem že tako daleč, da jih celo nekaj gara, že par dni, potem, potem sila prija kavica.

Kadar se ti najbolj mudi, potem se dol usedi in v miru kavico spij. To je menda starodavna laponska modrost. Mogoče sem pa Laponec, vsaj po duši če že po telesu ne.

Sploh je pa večina narejenega. Napise bodo pa že znali pritrditi. Pa pometel bo tudi kdo, tako da se ne sekiram zelo. Malo tudi, a se mi tudi butasto zdi, da bi moral vse sam. Naj še kdo. Sicer ne vem če bo in predvsem, kako bo, a to doda samo dramaturgijo, tako da mi je vse bolj všeč, da se tudi tebi ne mudi.

Pejva klele!"

Mimo osnovne šole Majde Vrhovnik prečiva proti Maxitu. Še prej ji pokažem rimsko [krstilnico](#) za DAL-om.

A ti lahko govoriš o svojem delu?

A miš ko ribam kuhinjo?

Takrat ne govorim, temveč sikam. Če bi bila kje kakšna kača, bi jo popihala, kakor jo noge nesejo. Še dohajala se ne bi.

Saj vem nič ne pomaga, a je takoj lažje če lahko na glas kolnem, ker se menda za punce ne spodobi, a takrat mi je vse eno za vse olike in omike svetovne in bi lih vsakega pregriznila, če bi mi na pot stopil.

Tako da je nepisano pravilo, kadar se tega lotim, ni nikjer nikogar, še potem ko končam, vsaj par ur, če ne do konca dneva.

Problem je.

No sploh ni problem, a če prisostvuješ pa lih. Namreč, moja mama, kakor jo sicer spoštujem, ker če kaj ji ni bilo z rožicami postlano v njenem življenju, je morala v resnici vse sama, kakor samohranilka, čeprav to ni bila, ker je imela desca, a je ta več ali manj tretji otrok. Več kot pivo in Športske novosti, ga niti ne zanima.

Sem se velikokrat spraševala, zakaj sta sploh skupaj, a če razmisliš na široko, je pa tudi v tem nekaj logike. V njeni zgodbi je la bolje z descem, pa makar ni vreden počenega groša, kakor pa sama.

Ka pa veš, mogoče še celo sedaj imata svoje trenutke, za katere pa seveda ne vem.

Kar mi ga je bilo meni zaznati, sem se ga raje izogibala, če je bila le priložnost.

Pa ne da mi je kaj ekstra težil. Ja, tako kot vsem ostalim, skratka normalno, a med nama ni bilo nikakršne kemije. Bilo bi čisto isto, če ga ne bi bilo.

Mogoče bi bila mama zato še bolj nemogoča.

Skratka, moja mama se trudi, a ji ne uspeva. Tako da se po letu dni pozna na linoleju v naši kuhinji, kaj vse ne in potem nastopim sama in potem kolnem da se vsi razbežijo.

Govoriti o svojem ustvarjanju je čisto nekaj drugega.

Nisem ena tistih, ki potegnejo črto potem pa razkladajo po dolgem in počez kakšen pomen in povezave z sodobniki in zgodovino, razvojem samoupravljanja in gensko zasnovi.

Ti mi gredo v resnici na jetra. Jih pa ni malo. Razlika je samo, kako pove.

Eni nimajo retoričnih spretnosti, pa izpade precej butasto govorjenje, na drugi strani je pa nekaj njih, kjer se moraš celo potruditi, da izluščiš seme od plev in se potem distancirati, ker precej pametno razklada, a kaj ko ga v resnici poriva ego ne pa vsebina.

Nisem niti ena tistih, ki ne morejo ničesar povedati.

Ja, kar naslikala sem pa je blo.

Ne, vedno je lahko kaj dodati.

A v resnici ne govoriš o delu ampak o občutkih, še največ ob nastajanju. Potem ko je gotovo, potem je pa vsaj z moje strani končano in še kaj nakladati na temo mi je večinoma brez veze.

Ja, če me razjeda dvom, da ni tako kot sem si zamislila, ali bi lahko bilo bolje, ali in tega je precej, sploh ni tisto kar sem si zamislila, a je še veliko bolje.

Potem je pa komentar sam od sebe.

Ka pa ti?

"A veš da je na tem vrtu poznoromanska krstilnica?

Kva je?

No, razvaline rimske Emone in tu naj bi bila vila, al pa nekaj na to temo in ima bazen, kjer so se kopali, al so bile pa samo ribe, kaj pa veš, v resnici je samo nekaj kamnov, katere so potem arheologi sestavili, če so jih prav, ne moreš vedeti, bi bilo pa zares dolgčas, da bi razporedili kupe kamenja, na primer po

velikosti, ali pa še celo po barvi in potem obesili napis, rimska vila.

A ni bolje da nekaj sestavijo, pa makar je za lase privlečeno, namreč krstilnico, sem si vedno predstavljal, v posebnem objektu, sigurno pa ne v vili. Če bi bil sam Rimljan, bi imel bazen za plavanje, ajd pozimi not ribe, če bi me pa že po krščanstvu metalo, bi se pa šel krstiti, kam drugam, sigurno pa ne na lastnem vrtu med ribami. A dej, dej, kdo je pa to še vidu?"

Arheološki park Zgodnjekrščansko središče.

"I, kok je mirno tukaj, sploh si nisem predstavljala, da je tak skrit vrt v centru mesta pa še dostopen za javnost. Kako si pa zvedel zanj?"

Lej na vhodu je tabla. Včasih je fajn kdaj pa kdaj kaj prebrati, pa makar že leta mimo hodil.

To se mi že leta dogaja. Ne, da hodim po isti ulici, ampak da že dolgo uporabljam, ali poznam nekaj, potem mi pa čez leta kapne kaj pomeni.

Na primer, rišem zadnjič nekaj za opisno, pa se mi je [Rotring](#) stalno mašil. Saj veš tisto, ko posliniš, da bi tinta spet stekla, pol si pa po celem obrazu umazan. Se umivam. Razstavim pero in odvijem pokrov. V pokrovu leta svinjarije, ki pa noče ven, odvijem še pokrov pokrova in odpade rdeči obroč.

Sem bi kot un Grk ko je žajfo našel, ko se je kopal.

Heureka.

Rdeč rinček uporabljam že leta, pa do danes nisem vedel da ga."

*Ferent

Tam pod Ferentom, je bila galerija, katera mi je takrat enkrat v koncept sedla. Galerija Jakopičevo rastavišče.

Soseska Ferantov vrt je bila zgrajena za politično elito in to tistih, ja tudi taki so bili, ki niso hoteli se bahati z primestnimi vilami, zraven pa vse eno biti v centru.

Nima veze ima pa ...

V resnici se mi je takrat dogajalo obdobje otvoritev. Svakojakih, v začetku povsem nedefinirano.

V resnici se je začelo precej banalno, samo in zgolj zato, ker je nekdo odkril, se ne spomnim, ali sem bil sam, a pred časom je postalo jasno, da je na otvoritvah zastonj papa in predvsem pupa.

U, ta zna sila dobra biti.

To je sovpadalo s ceno. Namreč takrat enkrat se je sok podražil, vino pa pocenilo. Seveda se v obeh primerih menimo dobrem v nekaj letinah pa še o odličnem.

Kakšni pogrošno pocenski sokovi so se vedno dobili, a za tiste nisi vedel ali je kaj sadja videlo, če ga niso kompletno iz kemikalij naredili.

Pri vinu pa podobno. Sicer v tistih časih ni bilo potrebno kemije, ker so tiste kislice bile na ostajanju in verjetno so jih še v kanal zlivali, ker je kisa bilo že dovolj.

Se spomnim, takrat par let nazaj, ali pa nekaj takega, da sem še razlagal, da je pivo brez veze piti, ker samo na stranišče hodiš. Da tudi vino ni ne vem kaj in da edino kar šteje je deci vodke, takrat [Viborove](#) in si takoj v nebesih.

Pa viš kako se obrne.

Sedaj ne hodim več po otvoritvah samo zaradi pape in pupe, pa še to ne na vsako,

ampak postaja specializirano. Ja, če poznam slikarja osebno, pa me še povabi, ali prideš v četrtek, seveda grem, če le ni kaj nujnega. Takrat še brez punce, torej nič nujnega. Sicer pa fotografske, grafične in oblikovalske. Slednjih je bilo samo občasno, BIO (Bienale oblikovanja) že ime pove da je na vsako drugo leto, trienale na tri, šternale in tako naprej, tam do 12-nale, poj se pa že mal ponavlja.

Izgleda da je premo sorazmerno, čim bolj se z pupami ukvarjam, tem bolj me zanimajo vse bolj specializirane razstave. Še celo vino je super fino fajn. U kakšen ljutomerski Rizling ali pa Malvazija super leže, pač glede na poreklo razstavljalca.

Samo če je z Gorenjske, pol je pa zaska in šnopc.

1330 PEN

Skozi prehod mimo banke. Se ogleduje v [zrcalnem](#) steklu. Vsaj igra da je zadovoljna sama s sabo.

"A veš da se iz druge strani vse normalno vidi, verjetno se cela pisarna zadaj reži ko te gleda kako se rihtaš.

Ne se ne!

Prvič vem da se vse vidi in malo glumim, a to zato ker sem kar vesela, mogoče celo razigrana, ker mi je bilo odkritje tistega vrta prej kot razodetje. Sem si vedno predstavljala center Ljubljane kot nedostopen, hladen, predel, kjer živijo sami zateženi, ker do prejle se je celo tako kazalo. Toliko tečnih fac pa ne vidiš nikjer drugje na kupu. Mogoče v kakšnem dunajskem becirk, a tudi tam mora biti kar kaj naših. Ker zateženost je nalezljiva dosti bolj kot smeh.

Uni notri, so pa vajeni neumnosti in jim je šef že zdavnaj rekel, da lahko v kleti delajo brez oken, če jih moti da se ljudje ogledujejo v izložbi. Tako da si predstavljam, da so vsega hudega vajeni in zdolgočaseni, če pa se že komu zdi kaj zanimivega, pa tudi pod slučajno ne pokaže.

Hodiva mimo Maxita, mimo spomenika, bog si ga vedi komu, če sploh komu, mogoče je samo dekoracija, ena zarjavela, okrogla palačinka, al pa ajmoht, pokonc postavljena, meni sila ljuba.

([Geneza jedra](#) skulpture Slavko Tihec, 1973)

Za razliko od spomenika na drugi strani trga, ki ne da mi ni sedel, še malo postavljaško bahaški se mi zdi, no pa saj je vendar o naši dragi revoluciji.

(Abstraktno [skulpturo](#) s shematičnimi figurami demonstrantov in manifestantov je 1964 zasnoval Drago Tršar. Takrat največji bronasti spomenik v Jugoslaviji je bil 1975 postavljen v arhitekturno zasnovi z vodnim zrcalom, napisi in lipami B. Mušič)

*maxi

U, se spomnim, ko so odpirali Maximarket. Par dni pred tem, ko so izvajalci nosili opremo not in ven. Stole, mize, pulte not, ostanke stropov, embalažo vrat in oken, ostanke talnih oblog ven. Vse je vrvelo in gomazelo in to 24 ur na dan.

Smo takrat še mladinci, po mojem je bilo proti koncu osnovne enkrat, šli mal po mestu, tako zvečer, ko se magija prikrade, pa magari je samo Ljubljana, a takrat še nismo vedeli za čare svetovnih velemest.

A zdaj pa veš?

Ma ja, na televiziji se kaj vidi, v kinu, kdo kaj pove, mal si pa predstavljaš, pa je, že skor tko.

Nima veze.

A takrat, tistega večera, menda je bilo že po 23h.

A takrat so te samega pustili v mesto?

Ja, kot pionirček sem malo prehiteval, kot mladinec precej, sedaj se mi je pa ustavilo.

Ne, seri.

Ok, no. Hec. Itak pa ne bi razumela.

Nima veze.

Tiste noči, ko smo se peš, kako pa, vračali iz kina Šiška in šli mimo gradbišča maxitovega in je vse gomazelo v vse smeri, sem jih zvlekel not.

To pa zato, ker se nihče ni upal.

Sam sicer tudi ne, a sem zaslutil priložnost, da se nam lahko kaj nenavadnega zgodi in smo šli.

Nas ploh nihče ni ustavil, tako da smo prehodili vse etaže in se tudi čudili, kok da je dobr. Takrat smo prvič videli skoraj vse tam.

Gradbišče, smo še manjše zelo redko obiskali, pol pa vsi tisti kosi opreme, vse je bilo tako moderno in nam bilo celo malo preveč, tako da smo potem, ko smo razlagali okoli, kako in kaj in ko jih ni bilo veliko, ki bi nam verjeli da smo bili, kjer smo pač bili, da je preveč moderno in da kaj takega pa že ne bi imel doma.

No, en, znanec, ker prijatelj težko rečem, ker mi je speljal trobento.

A trobento tudi igraš?

Ne, je bila bratova, katero pa tudi on ni igral, a nekoč sem mu jo posodil, da bo probal, potem pa na to pozabil. Ko sem čez leto pri njem videl taisto trobento in to omenil, češ kdaj mi jo bo vrnil, je prav užaljeno odreagiral, češ da si jo je sam zrihtal.

Ok, nima veze, ker je moralo biti mogoče pa ravno med tistim letom, ko sem pozabil na trobento, a ta isti, je imel potem čez mesec doma v sobi isto sedežno garnituro, kakršno smo videli v še ne odprti restavraciji Maxim v kleti in za katero smo trdili, da je čisto preveč moderna.

Tip je imel fotra direktorja hotela. Taki pa niso kr eni in mu je verjetno iz istega kamiona, od koder so jih pripeljali, še eno za doma zrihtal.

Sam sem se navadil na novitete, še celo tako, da se mi danes malo za cajtom zdi, a je le vmes ključnih nekaj let, za razvoj normalnega mozolarja.

Prijatelj je postal samo znanec, kufer trobente, sem pa odrezal in sem ga nekaj časa uporabljal, za kufer foto aparata.

Obideva Maxi in mimo skupščine nadaljujeva v Cojzov park. Menda je uradno Trg narodnih herojev a meni je bil vedno Cojzov, ker je na sredi njegov [spomenik](#).

"Meni sicer kiparstvo ne potegne, nekaj njih mi je pa vse eno prav blizu.

Na primer una palačinka prej je super, pa tudi kipi na vhodu v skupščino so prav zanimivi. Ne sicer zaradi forme, a pripovedujejo vsak svojo zgodbo, tako da potem ko grem mimo, nekaj časa razmišljam, kaj naj bi predstavljal, vsaj dokler ne vidim česa bolj zanimivega in se potem s tistim ukvarjam.

Meni stalno skozi glavo žuborijo svakojake misli in velikokrat si potem, še na tisto kaj naštrikam, kar sicer nima veze z

realnostjo, kar pa me ne ovira da si še kaj ne zmislim. Ni samo zaradi kipov, lahko je oseba, ali celo stvar. A se spomniš košov za smeti, v obliki žabe. Ta mi je že kot otroku budila imaginacijo, u kaj vse si nisem iz tistega nakvačkal, cele drame, pač od let odraščanja odvisno. Škoda da so jih umaknili in so sedaj rdeči poliestrski kaslci. Res ne vem kaj je bilo tega treba. Na srečo precej dobro gorijo, tako da upam da ne bodo dolgo z nami.

Keri so pa tebi všeč?

Kako kateri?

Ali imaš katere, na primer grafike, kateri so ti svetel vzor in katere ki so ti čisto mimo?

V resnici nisem na to temo profilirana.

V smislu, saj se nič ne more, tako je, kakor partija hoče.

Eni se pač bolj grebejo kot drugi, pa ne vem če le ni kaj na tem, da se eni bolj uspešno kot drugi.

Ker drugače niti ne gre.

Sama se sicer ne, ker točno vem, da za take brez vez, ali celo z brado, ni šans in se s tem v resnici niti ne bavim.

Ja, seveda spremljam, saj nekaj je prav dobrih, če so pa prijatelji ali celo sorodniki politikov, me pa pač ne zanima.

Ja, kot čenče. V resnici se pa kaj veliko ne da narediti na to temo.

Tako da.

A veš rečejo Srbi, al pa ker dol, ne vem točno ker;

"Uzdaj se use i uz svoje kljuse."

Ti povem da to še najbolj špila.

Če bi se udeleževala bojev med komolčarji, kateri bo bližje koritu iz katerega občasno pade kakšna drobtina, bi se potem samo še s tem bavila, saj jih vidiš, je večina samo s tem zaposlena.

Ja, nekateri so kar uspešni, če je pa kaj z slavo, bo čas pokazal.

Sicer je žalostno, da se jih posthumno odkrije, a ne vem če ni kaj z resnico.

Resnica je v tem primeru življenje.

Namreč, za časa življenja jih sodobniki, grebatorji, komolčarji tako bremsajo, da ja ne bi nič iz tistega bilo, tako da je res verjetno edino normalno da posthumno.

Ker tisti ki ga kao odkrije, je en pameten, verjetno doktor znanosti, akademik, ki je nekaj velikega odkril.

Mora biti res brihten da ga je, odkril pa seveda ni enga brezveznika, kako bi pa izgledalo, tako pameten, pa tako nesrečo odkrije.

Ne, odkril je najboljšega možnega, ker je on odkrivač, vsaj tako dober, če ne celo bolj.

V tem je resnica zgodbe.

Žalostno.

Ja, pa ne.

Če bi bilo življenje sam en konstanten žur, bi verjetno bilo precej dolgočasno. Ker trenutke je potrebno znati uživati. Če je pa vse fajn, pa niti ne veš da je.

Zase sicer upam, da me bo vse eno kakšen vosu odkril, da bi pa že za časa življenja živela od svojega dela, je pa malo mogoče.

Kapa?

Vosu od mojega ustvarjanja. Seveda bom živela od svojega dela, kako pa, saj drugače ne gre, a bom v najboljšem primeru učiteljica risanja na kakšni vaški

šoli. Ok, mogoče bom vodila še likovni krožek, kaj več pa malo verjetno.

Seveda si želim v tujino. V resnici me na našo dolino ne veže veliko. Ja, seveda spominov kolikor hočeš. Ne vsi dobri, a so moji in se jih bom spominjala kamor bom šla. A od spominov se ne da živeti.

Kako in kaj je tam, je sicer precej v oblakih, ker eno je poslušati tuja trobezljanja. Ga ni ki bi rekel, sem se tako nasmodil, ker bi potem pomenilo da je pač baksuz*.

Tako da vsi samo hvalijo. Je potrebno tisto hvalo vsaj z 16 deliti, včasih pa še več.

Seveda je bolje kot tu.

Pa spet.

A miš, da tam ne deluje veze in poznanstva?

Po moje še celo bolj, ker tam moraš še šolanje plačati, tu nam vsaj ta del šenkajo, če že potem ne vidijo kako sva dobra.

Sva?

Ja, a ti nisi?

*baksuz

Verjetno srbsko* za promašeni slučaj, al pa še kaj hujšega.

En ki se trudi, a vse narobe naredi.

*srbsko

V resnici je bilo takrat oficielno srbohrvaško, a je dosti preveč za pisat.

Zakaj ne hrvaško? Melodija besede mi dosti bolj paše na jug, kot v Zagorje ([Marica Hrdalo](#))

Za Cojzovim spomenikom, v središču parka, kraljuje Narodni Muzej.

"A v muzeju si že bila?

Ja, z osnovno šolo smo prišli na ekskurzijo v Ljubljano in je bilo potrebno še v muzej. Spomnim se samo, da so nas ven vrgli, ker smo se stopili pred eksponatom iz Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju.

Zakaj ste se pa stopili?

Ne vem če bi rad vedel?

Seveda bi, a se ti tepeš?

A češ kero na zobe?"

Pokaže razdrapano pest, polno odrgnin in urezov.

No, ne polno, a nekaj jih je pa le bilo, tako da sem se kar odstopil.

"Oh, saj ni bilo nič takega. Mi smo se mlatili stalno in povsod, za vsako figo al pa kar tako. Punce smo morale biti še posebej žilave, da smo pregvirale, saj veš, a se ti nisi nikoli stepel, da se moramo punce ekstra dokazovati, zaradi nadvlade pobov.

Dej ne seri.

No pa ti povej, če ti je tako jasno.

Ne mi ni, zame so bile punce vedno nežnejši spol in kot tak, na stranskem tiru, kar se preteprov tiče. Ja, se je kdaj kera pojavila, ali pa kdaj kera pošizila, a je bilo zelo poredko, kot izjema potrjuje pravilo, da bi pa katero poznal, ki bi rekla da se je stalno pretepal, pa še nikoli.

Matr moram paziti kaj govorim.

Meni si se pa zdela prav pohlevna miška.

Pišuka, te bom res okol ušes, če mi še enkrat rečeš miška.

A tis pa mačo, al kaj?

Nisi!

Tudi sama sem si mislila da si en pohleven važič. Veliko nastopanja in malo nevarnosti.

Vsaj do zdele.

Si me precej presenetil. Skoraj vse do sedaj, upam da ne pokvariš, do sem se mi je prav fino zdelo."

Pol sva bila pa malo tiho.

Na ograji Pen kluba visiva.

A viseti na ograji? To je sicer danes prispodoba, a v resnici je pa lahko precej zares. To je od karakterja, časa in prostora odvisno. Seveda nekateri ne bi nikoli viseli na ograji, to je pa res samo za otroke.

Pol so taki, ki se ustavijo med sprehodom, ko se prav fino pogovarjaš in je, kaj pa vem, mogoče premor, mogoče pa nima veze z tokom pogovora in izrečenih misli.

A nekaj časa hodiš, ko premlevaš, potem se pa med pogovorom ustaviš in še kaj poveš. Mogoče ima kaj z dramaturgijo pogovora ali teme, mogoče pa nič, kot v najinem primeru, ko se pač ustaviš, naprej melješ, ali pa melje, se nasloniš na ograjo, med tem ko razpredaš in je samo še od karakterja odvisno, ali se ne premakneš, v položaj stolpa v Pizi, ta ima sicer globoke temelje, sam pa ne, zato se pa z eno, ali morda obema rokama držiš za prečke v ograji, tako da pogledano od zunaj, je že gornje.

Ja, visenje na ograji, kaj pa družga?

Če je pa takšno sproščeno vzdušje kot sva ga takrat midva nastavila, se pa zgodi magija in,

in,

in se oba zvirava na ograji. Sila luštni trenutki, ne vem če ne čarobni, a imajo tudi svojo drugo plat.

Namreč, če se ti v tistem trenutku odpre kakšna frustracija ali predsodek, ti postane sila nerodno, ko se zaveš trenutka in poze v njem in moraš takoj nadaljevati sprehod, z rokami v žepih, in v upanju da te ni kdo od znanih videl.

U matr se bodo režal.

To je menda najtežje.

To da si priznaš, da je bolje neznano.

Pa ne na splošno.

Na splošno je en kliše, neznano, je fajn.

Teoretično se strinjam.

Se kaj novega vidi, se kaj novega sliši, se kaj novega nauči in sploh je vse fajn.

No, pa ni.

To je pa tko.

Glede novega, je fajn, ker nisi v materiji in si samo zunanji opazovalec, površni doživljalec, v resnici pa ne veš.

Ne veš zakaj tako, od kdaj tako, kdo je za to kriv, da ne rečem, da je za vsem tem, še nov nivo, in za njim spet nov in sploh je od konteksta odvisno.

Ker.

Ker potem, ko bi že bil tako daleč, da bi tisto novo, poznal v take globine sploh ne bi bilo več novo. Ne samo to, še dolgočasno, da ne rečem, potem ko najdeš kakšna sranja, potem je pa že čisto mimo.

In ravno zato sem začel z zelo težko.

Namreč.

Vsi težimo k posplošitvam.

Ja, težimo tudi, a to itak stalno in povsod in sploh nisem hotel o tem.

Ampak, če bi zares rad kaj novega bi v resnici bilo potrebno iz druge strani.

Kere?

Tiste katere ne maram.

Tista katera ni zanimiva, tista katera mi gre na jetra.

Skratka vse tisto, kar ti ni všeč, da bi bilo kaj novega.

To pa zato, ker večinoma živimo v vzorcih. Svakojakih. Še največ privzgojenih.

Če ne to, pa sprejetih.

Se jih sploh ne zavedamo.

In jih zato tudi sprejemamo.

Pol pa.

Pol pa na dolgi rok, je pa začaran krog istih informacij.

Saj veš, ptiči istega perja in take.

Na primer.

Če bi hotel kaj predrugačiti, na primer v sistemu industrijskega oblikovanja, tisto, da bi šli naprej in sledili, ali celo presegli svetovne trende in usmeritve, potem bi v resnici moral študirati drugo stran.

Ne tiste ki isto mislijo, ampak one druge.

Tiste katere ne maraš, sovražiš, preziraš.

Kajti, samo tako, bi lahko prišel do novih sklepov.

Ne podrejanja, sploh ne.

Sploh ne sprejemanja slabih vzorcev in praks.

Ampak če bi razumel, zakaj so take riti, zakaj bremzajo vsako iniciativo, zakaj druge v drek tlačijo, zakaj so uspešni komolčarji.

Potem bi lahko prišel do drugačnih sklepov.

Da ne rečem rešitev in bi od tam naprej lahko gradil.

Je pa to daleč najtežje.

Če se že kdo tako poniža, da preštudira nasprotno stran, potem se večinoma ujamejo v past in se potem samo še s tistim sranjem bavi.

Do sedaj ne vem za primer, dobrega, ki bi obvladal slabe tako, da bi se še slabi bolj apetitnih obnašali.

Večinoma že prej odnehamo.

Si zgradimo svoj mehurček, se družimo z enako, ali vsaj podobno mislečimi, in skupno šimfamo prisklednike režimske.

A kaj pomaga?

Ja, na osebni ravni.

Seveda pomaga mal pojamrat.

Sicer pa psi lahjajo, karavana gre pa dalje.

1400 MODERNA

Nisva porušila čarobnosti trenutka, a sva podzavestno, ne da bi se zavedala mogočih posledic frustracij na sprejete vzorce obnašanja, nadaljevala čez Prešernovo, v tistih časih še ni bilo nove Prešernove* in je bil prehod čez progo še nivojski, vlaki so vozili precej pogosto, zapornice so bile pa tudi veliko dol, glede na to da se nama ni mudilo, tudi ni bilo potrebno preskakovati zapornic, kar smo še kar počeli, seveda samo če se ti je mudilo, to je bilo pa večinoma, kdo ima pa v tistih letih čas čakati vlak, je ja bolje potem na drugi strani na klopci enga v miru prižgat v neskončnih debatah.

Tako da.

Sva od spuščениh zapornic zavila za Moderno galerijo, tam so v tistih časih stala drevesa. Sicer ne na gosto, a nekaj jih je bilo, tudi ne znam povedati katere vrste, takrat se še nisem zanimal za take detajle, znanje iz kmečkega obdobja je pa tudi kopnelo z velikimi koraki, sploh pa nikoli nisem ločil veliko dreves.

Ja vrbe, a zato ker so rasle doli v dolini ob potoku in so jih enkrat na leto obrezali, tako da so bili debeli čoki in bi moral biti tudi ekstra kramp da jih ne bi ločil od ostalih.

Smreke, ker so se videle iz naše kuhinje in na katerih vrhovih smo se guncali in skakali z vrha na vrh. A nevarno? Mogoče tudi, a se ni nihče tega spomni in nismo delali problemov.

Japke, a se je točno vedelo kje je kera in kdaj je za rabutat. Kakor tudi češnje. Med letom pa ne vem če bi ločil. Vsa so zelena, dokler nima sadežev pojma nimam, razen da vem kje je katero drevo. V tuji dolini pa verjetno nebi ločil.

Iglavce in listavce pol se pa že neha.

Topolov in palm na naših koncih ni bilo.

"Pridi ti nekaj pokažem."

Me prime za roko in nežno potegne v želeno smer, roko takoj spusti, a nekaj se je spremenilo.

Ne vem kaj, a se mi fino zdi.

Bil je en sončen dan, tak brez oblakov in nebesna modrina je kar žarela. Lahko da se mi je samo zdelo, a če te kera potegne za roko, potem je vse nekako lepše, žareče in dehteče.

To zadnje sicer ne, ker je ta dišeči del jeseni že mimo. Listje je večinoma odpadlo, a ga še niso pograbili, tako da je super, fino, fajn brodititi po njem in tja me je peljala.

Verjetno je zavetrje, a listja za moderno galerijo je bilo zares precej, mogoče ga veter tja odlaga. Kakor koli že, men se je sila fajn zdelo, ona je pa tudi uživala, vsaj tisti del po listju, če ne še kaj.

nove Prešernove*

Imenovana sicer cesta ne vem katerega korpusa, danes imenovana Bleiweisova cesta. Zame vedno, ne glede na sisteme, samo ta nova Prešernova.

"A veš kaj? Sedaj bi pa že lahko povedala kaj o sebi.
A češ cel življenjepis?
Ni treba, a če imaš kaj, kar bi lahko delila, pa tudi ni odveč.
Zakaj pa?
No, ne vem, kar tko, za hec.
Ni kaj hecnega.
Ali ti je težko o tem govoriti?
Težko ni, motivacije pa tudi ni.
Ni kaj povedati, en precej dolgočasen osebek sem.
Ne morem verjeti, meni se pa zdiš prav v redu.
Tudi če misliš da sem v redu, še vedno ne pomeni, da imam o
življenju kaj dodati.
Sploh sva si različna, ti si mestno dete, sama pa iz kmetov.

Prvo, sem sam tudi na kmetih gor rasel.
Drugo sem mestni priseljensec in se kot tak udingam samim
okolščinam in ima na to temo kar kaj dodati. V resnici nisem pa
nikoli dal veliko na to, od kje je kdo. To veze nima. Samo a se
štekamo, al se pa ne. Nima veze z spolnostjo, sociologijo in
politiko.
Poznam fajne, pa sploh ne pašejo v moj koncept in butlne, pa smo
skupaj gor rasli.

"Prvo ti!
Kaj jaz?
Prvo ti povej življenjepis.
A dej, no saj sem že veliko naložil.
Saj ni treba vsega, samo mejnike.
To je brez veze.
Po pa nč, po pa tuj jest ne bom."

Tišina.
Tišina, v resnici stereo šššš, šššš, šššš, šššš, ko brodiva po
listju.

"Ok, no, sam ne vem kje naj začnem. Mogoče takole:

1415 MOJA ZGODBA

Rojen Knap, a s Trbovljami imam še najmanj veze. Že res da smo
stanovali tam, a sem bil z dušo in telesom na Dolenskem.
Tako da se imam za Dolenca ne za Knapa.

V pionirje sem bil sprejet v Kamniku, kjer smo par let živeli.
Zopet zaradi fotra. Tam sem skušal čare institucionalnega
udejstvovanja, tako da sem tam prebolel tabornike in planince.

Taborem še vedno sila rad, tudi planinarim, samo da izven okvirjev
institucionalnih. Samo če je kakšna obetavna tabornica ali
planinka, potem ni problem tudi s tem.

Preden sem zapustil osnovno šolo so me vpisali v ZSMS, kar so pa

itak vse. To smo še kar s pridom izkoristili, ker prej smo stali pod svetilko na ulici, pa bila zima ali povodenj, fotografije sem pa v sobi razvijal in je cela hiša smrdela po kemikalijah.

Nekaj časa smo se dobivali na garažah in se s pony ekspresi vozili po Rožniku in Golovcu. Sicer ni povezano, a se je takrat tako obrnilo, da smo morali mulci skupaj držati, če smo hoteli v kino v Šiško, kajti to so bili časi band. Mi je sicer nismo imeli, kamoli ozemlja in ideologije. Na srečo je bilo to samo leto, pa ne vem če več.

Pomagal sem ustanoviti disko Voda, kot odgovor na sila popularen disko Ogenj v hali Tivoli, kamor je hodila mladina iz cele Ljubljane in okolice.

Doživel sem vse čare diska Poljane in Moščanske gimnazije, pa vendar se mi je premalo zdelo, zato sem se udeležil jam sešnov pri ansamblu Druga vrata levo.

Pob bum festival mi je bil sila fascinanten, a večinoma zato, ker sem bil še povem nedefiniran.

Po duši sem kongraš in si najbolj želim igrati v kakšnem bendu, ki bi se naučil Black Magic Woman, pa še raje Oye Como Va - Carlos Santana,

Kaj boš, kaj bi rad počel?

Ej, pojma nimam.

Ne vem kaj si želim delati, postati, ko se, če se kdaj zresnim. Zanima me precej stvari, pa nobena tako da bi me povsem prevzela in bi lahko rekel, dimnikar bom, ali astronaut, ali pa glista.

Zakaj pa glista?

Oh to je tista z reinkarnacijo. V resnici bi moral reči kača, a se jih bojim in sam potem raje glista ko se ponovno rodim.

Zakaj pa kača?

To je vic.

Je rekel Črnogorec, če bi se še enkrat rodil bi bio zmija.

Legneš pa ideš.

A take otročje vice praviš?

Ja, te edino štekam.

Katere pa ti?

Ja, pa res, a sploh kdaj katerega?

Viš si me ujel. Sploh ne pravim vicev.

Ja, se hecamo in se krohotamo a to so zbadljivke pa še to samo v kontekstu, da pa bi v smislu, a veš kakšen nov vic, pa zgleda da ne.

Ne vem če ni kaj s punce - fantki relacijami.

A dej ne seri, takoj na nacionalizem obrneš.

Vici nimajo veze ne z sociologijo, ekonomijo, politiko in spolnostjo, pa magari bili samo o tem.

Imajo pa s tem ali je človek vesele ali zatežene narave!

"Lej zapornica je gor, šibi, da je ne spustijo!"
Me zopet potegne za roko, tečeva čez progo, njen plašč plahuta v silni naglici, kakor tudi torba opleta po zraku, na drugo stran, na Jakopičevo [sprehajališče](#).

1430 JAKOPIČ

Pritečeva.

"Matr, moram nehati, sej lahko še umrem, od šoka. Ni zdravo takole tekati. Menda sem nazadnje ravno v osnovni šoli. No, ja. Teči na avtobus ne štejem, to se mi še kar dogaja. A pa veš da naslednji pride čez 10 minut? Ne seri. Ko točno veš, da ne pride. Al pa če že, si pa sam že ne vem kje, 10 minut je neskončno dolga doba.

Nč še enga prižgem, pol pa neham.
Sam sem tudi že nič kolikokrat rekel, ta je zadnji. No, saj je bil, pol čez čas je bil pa še en zadnji in tako do neskončnosti. Če ne bi bilo tako fino kaditi, bi že zdavnaj nehal.
Bi rada vidla.
Kaj je pa fajnega pri kajenju?
Mogoče, če bi kakšne fajne kdaj, a se čisto predrage, da ne rečem, da se jih samo na dutifriju dobi, tako da ostane [57](#) žalosti.
Zakaj pa imajo tako ime?
So se jih zmislili takrat.
Kdaj?
1957!
Ne seri. Se mi zdi da se včasih kar kaj zmisliš.
Saj se, a včasih tudi ni pomembno. A se bo svet podrl, a boš nesrečna če se jih niso 1957. Ej, ča pa kaj ni važno, je pa to, a je fajn zgodba.
Ni.
No, a nism reku?

A [Dunhil](#) poznaš? Sam imam zelo rad Marboro, a so čisto predrage, da bi si jih kaj več, kot za ta velike praznike privoščil.
Dunhilke pa imajo samo tisti, ki se grejo z avionom peljat. Ne vem če jih ne samo na poletih prodajajo, kar je ena neumnost, a so dobre, u te pa so.
Pa [Morava](#).
Ena taka rdeča škatla, se odprejo kot knjiga, not pa smotke brez filtra. Razen da stalno pljuvaš tobak, so sila fajne. Eni pravijo da je tobak za Marboro. Da ga izvažajo, kar je pa ostankov pod mizo, pa v Moravo zavijejo.
Tudi to ni pomembno, je pa fajn zgodba, ta je pa edina pomembna. Da je fajn, ne da je zgodba, ali celo ali je res.

"Od kdaj pa kadiš?"

Ne vem kje bi začel šteti. Če se šteje kajenje sroborja in hrastovih listov potem menda od 5-eaga leta. Prvi cigaret sem prižgal v prvem razredu osnovne šole. Pa se po moje tudi tisto ne šteje za začetek kajenja. Verjetno tam v sedmem ali osmem, bi pa že lahko bilo, čeprav tudi takrat nisem redno. Se pa spomnim da

smo kupili škatlo cigaret in [kalodont](#) in smo šli za gasilki dom kadit.

Po moje je bilo redno sedaj na Oblikovni, ko jih toliko kadi in te stalno kdo sprašuje a maš ker čik, ali pa stalno kdo ponuja. Ko se začneš nekaj meniti, kmalu potegne iz žepa škatlo in ti ponudi, tako da se je kar samo naštimalo da imam sedaj stalno škatlo sabo, bolj za uklopljenost v množico, kot samo kajenje.

Samo kajenje, niti ni ne vem kakšen užitek. Se spomnim kako smo kašljali pri srobotu, pa ni nihče odnehal. Še potem ko je bilo prijatelju slabo in smo ga morali domov odnesti, no saj hodil je lahko, a se mu je vrtelo. Ko smo se čez čas zopet dobili, smo se zopet enako afnali.

Tudi potem pri Kalodontu je bilo podobno. Sicer ni nihče zbolel, okus pa vse eno ni bil dober. Razen da si kao odrasel ni lih nobenega vzroka da bi kadil. Samo da je tisto biti odrasel, v določenim času sila pomembno.

Kdaj si pa ti začela?

Se ne spomnim. Pri nas so kadili vsi stalno. Naše stanovanje je bilo kadilnica, tudi za sosede, katere so se stalno obiskovale. Vsi predmeti so bili prekajeni s dimom, a se ni nihče s tem bavil. Ne bi se čudila da mi ni celo mama dala prvega za prižgat.

Se ne spomnim.

V resnici še danes ne kadim stalno in povsod, čeprav danes pa ravno tako zgleda. Kakor si že sam navrgel je kajenje socializiranje in midva se danes fajm socializirava in zato toliko kadim.

Saj ni toliko.

A si štel? Nisi.

Verjetno se sploh ne zavedaš da precej pogosto prižgeva. Ne vem če jih nisva danes že skupaj škatlo?

Pokaži koliko jih imaš?

Štejem čike.

Šteje cigarete v zavitku.

Eto pol škatle jih fali.

Ja, a sva se šele opoldne srečala. Pa saj si že prej katerega prižgal.

Ne samo to, še potalal, a dopoldne ne kadim veliko. Mogoče za glavni odmor. Zvečer je pa čisto druga zgodba. Potem ko je pa družba se pa odpre. Če je pa še kaj pijačke, pa sploh. A to ni redno. To so bolj ekscesi. Je še vedno več praznih kot polnih dni. Zase rečem, da jih na dan 10 posmotkam. To je tistih dni, ko ni žurov in veselic. Pol na žurki sem pa tudi že dve škatli, a jih je sigurno pol okoli šlo, tisto ko ponudiš pri razgovoru.

Sama imam tudi obdobja. Ja kadar je veselica je povsem duga zgodba, če sem pa sama pa ne kadim, ali skoraj ne kadim. So dnevi, ko se zaprem v sobo in ne komuniciram z zunanjim svetom, takrat mora biti že res kriza da ga prižgem. Sicer pa kar pozabim. Takrat sem sama s sabo, takrat ni velikih problemov. Ja vedno so, a kadar ni potrebno velikih jeb reševati, kadar sem kaj ustvarjalna potem pozabim tudi kaditi. Včasih še jesti. Potem pa pridejo obdobja, ko mi nič pametnega ne pade na misel in se počutim kot prazen pisker, ali vreča, ali kar koli, nima veze z formo, ima pa veliko z vsebino, takrat pa nujno rabim družbo, potem je pa ravno obratno. Kakor si navrgel, takoj ko je malo pijačke pa tudi čiki letijo na vse strani.

1440 fotr

"Povej kaj o očetu!
Zakaj te pa to zanima?"

Ni posebnega vzroka, mogoče še najbolj, ker sama nisem imela očeta o katerem, bi lahko kaj povedala, saj se ga ne spomnim, vem samo tiste cvetke, katere je mama natrosila, za katere pa ne morem reči ali imajo kaj z stvarnostjo, ali je pa vse ena sama mamina zagrenjenost.

Nekaj malega so mi tete povedale, a večinoma se je pogovor ustavil, če sem kaj po očetu spraševala, tako da potem niti nisem, tako me pa tudi ni bolelo. Če bi ga malo poznala, potem si predstavljam, da bi lahko razvila hrepeneč in neizpolnjen odnos, tako pa kje bil podobna zgodba, kot še marsikdo v vasi, za katere mi je bilo pa malo mar.

V resnici sem si želela, čim globlje v gozdove, kjer sem lahko bila v dobri družbi, ja sama s sabo, s kom pa in se nisem bala, da mi bodo še kaj povedali, zakaj me ne marajo ali odklanjajo, če je ne marajo prehud pojem. Ne da me ne marajo, sama sicer nisem nič kriva a moja zgodba ima brado, pa makar ne vedela zanjo.

Tako da.

Ja prosim, povej mi kaj o očetu, ker boš v resnici povedal o sebi.

Sedaj ko si takole nastavila, mi je pa še težje načeti, ker sam nisem z mojim fotrom nikoli gojil več kot je potrebno, odnosa. Verjetno je tudi on tako nastavljal, ker v dobrih starih cajtih, se starši niso ukvarjali z otroci. Ja osnova varnost, vse ostalo pa sam. Ok, če sem se urezal potem sem v maminem naročju jokal, a je tudi stalno govorila, da to ni nič in da so drugi še bolj bogi, ko se bom pa poročil, se pa itak ne bo videlo.

U, matr mi je šla na jetra.

Fotr pa še to ne.

Ga je bilo čisto premalo doma. Kadar je pa bil, sta pa imela stalno kaj, tako da, ja je včasih prinesel liziko, ali za rojstni dan celo igračo in me potem tudi že po riti, ker sem menda, se ne spomnim, a to je ena mamina najljubših zgodb, ker sem tisti avtoček nikoli preizkusil, pač pa vzel kladivo in treščil po njem, da sem videl kako je narejen.

Foter pa po meni. Ja, treščil kaj pa, mulc nehvaležni, da vse takoj razbije. Sploh ni prepoznal potencialnega znanstvenika, katerega vse zanima celo v notranjost. Tako da ni bilo drugega kot v mamino naročje jokati in poslušati staro zgodbo, da to ni nič in take.

Se spomnim, je Igor pojarnal, saj ga poznaš, ja seveda saj je tvoj sošolec, da se ni nikoli pogovarjal s fotrom, sedaj mu je pa žal, ker je ata že preminul.

Sam se tudi nisem nikoli in zelo verjetno se tudi ne bom, vsaj dokler bova gojila pristni starševski odnos. On ima svoje življenje, za katerega se ne zanimam in ravno tako pričakujem, da ga kaj malo briga moje.

Seveda v ekstremnih razmerah, na primer povodni ali bolezn, potem je to druga zgodba, če je pa vse po pričakovanjih, pa ravno.

Z babico, mojo vendar, njegovo taščo se nista pobirala, pa ni bil samo normalen tašča - zet odnos, kot pri vseh ostalih in kakor je pričakovano.

Oba sta bila partizana. Babi je bila kuharica v Gubčevi brigadi, vojni invalid, je dobila rafal skozi noge in je precej drugače opisovala vojno, menda je počilo, so vse spustili in se razbežali kamor se je kdo lahko skrtil, potem so jih morali pa z voli nazaj vleči. Veliko bi jih kar tam, v zavetju, kjer koli je že bil, ostalo, pa so jih potem polit komisarji skupaj zganjali.

Ata se je držal bolj oficielne razlage in je šel raje na sprehod, kadar je babi začela praviti, ob nedeljskem kosilu kako je bilo, ko so bili oni mladi.

Je enkrat kregal brata, ker je ne vem kaj spet ušpičil, pa ga je prekinila:

"Al tu nej nč, k smo bli mi mladi smo ga velik bol sral!"

Zanimivo.

Ali veš kakšne zgodbe iz očetove partizanščine?

Ne veliko, skoraj ni pravil o vojni, večinoma je mama povedala, pri njej pa ni vse za verjet, je bila pač zaljubljena v postavnega partizana, ki je še po osvoboditvi v uniformi paradiral po mestu, pa menda ni imel za civilno obleko.

Tistih par, kar vem, se mi pa zdi, da so bolj zgodbe za pionirčke, kot resnične.

Pa saj se spomniš, tatar pri obrambi, smo ga prav z veseljem poslušali, so bile bolj zgodbe kot [Vinetau](#) in Old Curehand.

So z tistimi kratkimi italjanskimi puškami, tanke preganjali.

"Pa veš da. Še kaj povej", u je bilo napet.

"Povej katero.

Kaj si pa tako za to zapela?"

Ravno zato, ker ne poznam nikogar iz tvoje strani. Ker je bilo meni poslušati, pa me tudi ni zanimalo, a so bili pač trenutki, ko nisem mogla zbežati, potem sem pa slišala.

"Kaj?"

Dej nehi. Prvo ti.

Potem pa mogoče še sama kaj povem, če bo sploh pasalo.

Si malo skrivnostna?

Kar je v resnici fajn.

Ok, no."

Da začnem na koncu. Menda je foter na belem konju jahal skozi Trst, ko so ga osvobodili.

Misliš zasedli?

Ej to je pa že politika, o tem se naj pa zgodovinarji kregajo.

Po moje bi bilo čisto fino, če bi imeli Trst. Je pa prav verjetno, da ne bi bil dosti drugačen od Kopro in Izole, kjer kraljuje

industrija, tako da bi bil še eno socialistično mesto. Tako da bi potem gledali naprej, ker tisto čez mejo je bolj svetleče kot doma.

"Saj nekaj je na tem.
Ok, nima veze."

Enkrat, nas je peljal v Osijek, k svojemu partizanskemu kompanjonu, to je bilo tudi edinkrat, da smo direktno nekaj zvedeli, ne pa po ovinkih in večpomensko. Soborec je bil kretničar in je imel stanovanje v stari železniški postaji, verjetno da mu ni bilo treba daleč v službo, ali pa ga je veselilo še med prostim časom glajze gledat.

Ok, nima veze.

Sta se ga pa tako nalila da sedeti nista mogla, kamoli stati. Ženi sta bili obupani, otroci pa čisto nič, ker sem prvič in zadnjič videl svojega fotra žurirati. Igral je na kitaro in veliko jih je pelo, pa samo na začetku partizanske, potem, ko se je večer obrnil v noč pa zbadljivke in balade, vse glede na zaljubljenost pevca in pevk.

Naslednja naj bi bila, da je šel foter v partizane z vlakom, kar ga je potem naknadno zelo drago stalo.

Menda je že kot otrok dobro streljal. Na štajerskem so imeli včasih vsi nože. No, saj smo jih Dolenci tudi, to ni bilo čisto nič nenavadnega. Mali male, veliki pa velike. Tako da je še kako resničen tisti rek:

"Auf biks, pa čreva na plot!"

A včasih to ni bila ne vem kakšna posebnost.

Zgleda so nekateri imeli poleg nožev tudi strelno orožje. Ker zgodba gre okoli tega.

Menda so se važili, al kaj, mogoče je bila stava a moj foter, takrat še mladinec je premagal enga kolovodjo [hitler jugenda](#) v streljanju s pištolo.

Ta mu je to tako zameril da mu je zrihtal internacijo.

Foter je takrat delal na železnici, kjer so bili pa tudi ilegalci. Ti so mu namignili, da ga bodo kmalu odpeljali v lager.

Foter pa nebodigalen in napolni ruzak z vsem kar bi mu v hosti prav prišlo, še šivanko in cvirn za klobuk, sede na vlak, saj je kot železniški uslužbenec imel zastonj in se iz Maribora odpelje v Ljubljano, od tam na Jesenice tam pa verjetno peš na Pokluko.

V resnici ne vem, kako je do partizanov prišel in kaj se je potem dogajalo ker naslednja zgodba se dogaja v bolnici Franja.

Seveda so ga obtožili vohunstva, ker je pa še kdaj v partizane šel s polnim ruzakom in vlakom. Še nikoli nobeden in so ga zato za 6 mesecev celega povili v gips, da ne bi mogel nikomur javiti.

Ker po pol leta še ni priznal da je vohun, so ga ustrelili.

Tisto, ko te postavijo pred zid in

»vod nameri,

vod pali!«

Seveda je umrl od strahu, ker pa ne bi.

A so bili slepi naboji, tako da ni bilo drugega kakor da prevzame vlogo kulturnika in je potem špilal večinoma harmoniko ter vzdrževal moralo med ranjenci.

Pol je pa že Trst osvobajal.

Moja babi ni klela, če ni bilo potrebno. Par krat pa je in takrat je preklela z benti Čerčila.
Po moje je ta kletvica od kar smo izgubili cono A.

A-ja, še ena. Sem jo slišal od mame, pa še od drugod.
Ta je še bolj kavbojska.

So napadli goriški grad, ga tudi zavzeli, ne vem če niso Nemci že kapitulirali, ali pa vsaj tik pred tem, skratka se je vedelo, kdo je zmagal, ali vsaj bo, a boji so še vedno potekali.
Tam na tistem gradu jih je ogromno umrlo, a to šele po zavzetju.
Po moje ko so prišli do grajske kleti, so se ga tako ulili, da zase niso vedeli, pa ne samo zaradi vina, no, seveda, na prazen želodec žlampati ni nikoli zdravo, a bližnja svoboda, je vsakega že omamila, tako da so jim bremze kompletno popustile.

Menda so potem ujetniki, katere so zajeli, se osvobodili in tam med pijanimi naredili pokol.

Preživele je bilo potrebno operirati in menda je moj fotr držal naperjeno pištolo italjanskemu kirurgu na sencah, ker so do pištole vsi na kirurški mizi preč prišli.
Seveda ni mogel stati tam par dni, toliko je bilo namreč posegov.

Zato se je z dipom ([jeep](#)) odpeljal v Postojno, tam ukradel kirurga, in ga odpeljal v Gorico.
Ta je potem tudi povedal zgodbo.

Ej, to pa so zgodbe, to bi bilo pa potrebno objaviti.
Lahko si ponosen na očeta.

Lahko bi bil, pa se do sedajle, nisem nikoli s tem ukvarjal takole v eni pripovedi.

Podatki so prihajali v kosih občasno, pa še to bolj mimo grede, slučajno, kot pa, pridi sem, ti moram nekaj važnega povedati.
Tako da se nisem veliko več bavil s tem, kot z Vinetujem. Smo se raje igrali raubarje in žandarje in Kaubojce in Indijance, kot partizane in Nemce, to pa zato, ker nihče ni hotel biti Nemec.

1450Franja

Ko se je dr.[Franja](#) zavzela za kulturnika, si predstavljam preden so ga ustrelili, je potem imela celo štalo in so jo potem celo za dva meseca premestili.
Če se ne bi zanjo zavzeli večji kapslni, bi jo še obtožili.

Pa ne da so odkrili da je polit komisar zasral na celi črti, ne, samo večjih beseda je obveljala. Nima veze z ali je res ali ne, ampak ker je večji šef.

A ni žalostno?

To da so bili divji časi, je menda jasno, a ni jasno zakaj mora imeti sistem vgrajene nepridiprave, ki izkoriščajo svojo moč in položaj, druge v drek tlačijo, po krivem obtožijo in sploh so komolčarji in lažnivci.

Pa so vedno in povsod, to nima veze z sistemom in situacijo. Tudi sedaj so taki in tudi sedaj zasedajo visoke položaje. Odločilne po mojem ne, a kakor ene vrste izvršitelji.

Kot psi buldogi. Katerega imaš na verigi da se te vsi bojijo. Ga pustiš pobožati, češ kako sva prijazna, če me misliš pa kaj okrog prinest, te bo pa pes pogrizel.

Po mojem tudi Dolfe ni nobenega Žida skuru.

A je zato nedolžen?

Po moje ravno tako kot izvršitelji, če ne še bolj.

Problem je da so taki vedno bili, vedno so in vedno bodo. To nima veze s sistemom. Mogoče je kultura, pa tudi tam se mi zdi da je prazna floskula.

Če gledaš skandinavske države, ali pa vsaj severne, če ne tako daleč gor, imajo, vsaj na ven bistveno bolj kulturnen odnos. Vsi uni lordi, jih je ena sama uglajenost.

Na drugi strani pa mediteranski narodi, jih je eno samo podkupovanje.

To so sicer stereotipi, a je nekaj na tem.

Zdej.

Ali res na severu ne podkupujejo in lažejo, druge v drek tlačijo in so sploh komolčarji, katerim je malo manj za vse druge razen za naše.

Verjetno so si sila podobni, samo na severu se potem opravičijo, ko te zezne, na jugu te pa še u mamino pošlje.

Zdej kaj je boljše?

Glede na to, da je južnjaški način bol iskren.

Ha, dobra je ta!

1500 CEKIN

Počasi špancirava (sprehajava) po Jakopičevem sprehajališču, se ustavljava, zreva v drevesa in grmovnice, tudi mimo, vse je že brez listja, tako da se daleč vidi. Kar sicer sploh ni pomembno, ker v resnici sva sredi pogovorov.

Se ustavljava, tisto od prej, ko se moraš malo ustaviti, da potem nadaljuješ naprej počasi po hribu gor, do špric [bruna](#), tam hodiiva okoli bazena in to v nasprotni smeri, tako da se srečujeva. Občasno se prav prisrčno nasmehne, kadar se srečava, pač od pogovora odvisno.

Se ustavi, eno nogo ima na ograji bazena, prav skoncentrirano pripoveduje, razpravlja, včasih malo provocira, a ni krize.

To je precej tko.

Če rečeš res, je potem takoj konotacija, ja kje maš pa dokaze? Nimam jih, se mi pa vse bolj dozdeva da je tko.

Da zabijem žebeljico na glavico, da se vsaj približno ve, o čem razpredam.

Če si zamislim, da bi bil beda (punca), katera bi se hotela družiti z neznanimi, nepomembnimi, brez imenimi (v resnici ni razlike tudi z ostalimi, a da ostanem na tej ravni) in bi me zanimalo, kaj in kako, zakaj in kje in še vse vmes, spredaj in spodaj, skratka čim več, bi, ali vsaj večinoma bi, takoj nastala konotacija kva pa ji je?

A je tko potrebna al kaj?

In ravno o tem sem hotela.

Na žalost smo tako omreženi z vzorci, predsodki, frustracijami, da večinoma nismo zmožni sprejeti, v tem primeru nasprotnega spola, kot enakopravnega, če bi vsaj teoretično lahko, kot enakega.

Ker bede smo bede, bedniki so pa bedniki!

Tako da deluje samo, ali pa večinoma samo, če sta skupaj gor rasla, že od vrtca, potem lahko tam nekje v puberteti, celo povpraša, kaj kar je na oni strani, no, saj veš, osebni, in ni povabilo v intimo.

Škoda!

Ma je, pa ni!

Verjetno pride do takih situacij, ko si beda zaželi onstran utečenih vzorcev, v okolju, ki to sploh dopušča. Ne rečem da ni možno, verjetno gor na severu, mogoče v Skandinaviji, vsaj tako si jo predstavljam.

Pa spet samo med srednjim razredom v urbanih okoljih.

Si predstavljam, da delavski razred, precej tradicionalno gleda na pojavnost punc v družbi.

Podobno v visoki družbi. Tam je sicer več možnosti da se to zgodi, ker je ekonomsko neodvisna, no vsaj če podeduje, a vsekakor dobi etiketo vsaj nagajivke, če ne še kaj več, kar ji potem večinoma obstane, tudi v primeru, če se ustali in omoži.

A veš to je pa una ššš ššššš šš.

To gre vedno za njo.

V vaških srenjah, ali provincialnih mestih, pa tudi ekonomska neodvisnost ne pomaga. Srenja, vsaj tisti, ki kaj pomenijo, jo obvezno ožigosajo in nima druge kakor da odide v širni svet.

A poznaš [Almo Karlin](#)? Eno superco iz predvojnega Celja. Se je sicer vrnila, pripeljala Kitajca, tako da je še potem izivala.

Za kaj takega moraš imeti železne živce, predvsem si te pa mora ljubiti.

Namreč, celotna rabota je podobno kot borba z mlino na veter.
Sigurno ni srečen konec.

Tako da.

Živimo v eni srečni družbi, a veš da so volilno pravico ženske v Švici dobile šele 1971, pa naj bi bila to sanjska dežela za večino Slovencev. Tako da ni vse samoumevno, kar imamo za samoumevno in večinoma tudi samoumevno tadelmo.

Ok, no. Vse menda res ni brez veze.

Eno je sistem in zakoni. Vsaj načelno se lahko proti temu boriš. Ja, seveda se ne, so preveč žive zgodbe iz Golega otoka, a teoretično se. Če imaš kaj šans je zelo vprašljivo, a vse eno mislim, da so veliko višji zidovi v naših glavah.

To je ravno pravo področje. Emancipacija žensk.
Dokler je pod okriljem SZDL-ja vse lepo in prav.
Če bi pa v Kočevju katera prišla v gostilno brez spremstva, pa ne bi ven prišla v enem kosu. Ne glede na to da jih je polovica pri SZDL-ju. Ko so pijani nima veze sistem, ampak korenine.

Na žalost, smo proizvod starodavnih kultur.
Sem nekje slišala, da je tam doli okoli Tigrisa, bila kultura, ki je temeljila na ženskem principu.
Ča te zanima po faktih, bo potrebno bolj študioso. Pejd u NUK pa se zakoplji v stare bukve.

Dol so se stalno tepli za prevlado. Edine katere znam povedati so Asirci.
Ali so bili oni, ženski ali naslednji, rečmo Sumerci ne vem. A menda so eni, ene namahali, tako močno, da je stara kultura bila povsem izbrisana in od takrat je moški princip.

Le tega so potem kopirali vsi naslednji, med njimi tudi Židje, tako da imamo poleg sobote tudi pater familias, pa verjetno še kaj, vse pa se navezuje, za soboto nisem sigurna, al pa tut, na to da beda pač ni bednik.

Ne znam povedati ali je boljše tako, ali drugače.
Je pa to vzrok, to pa ni debate.

Mimo psov pod Cekinovim gradom, dol proti piščalkarju.

"Menda se je kipar ubil, ker je pozabil narediti jezike psom."
Pleza na enega, gleda v pasja usta čisto blizu, z roko šlata po gobcu.

"Verjetno se je zaradi česa drugega, ker kakor se meni vidi so vsi z jeziki, mogoče je kaj drugega pozabil. Mogoče nima veze s psi samimi, mogoče je samo pozabil jesti, kakor se meni dogaja kadar imam ustvarjalno obdobje."

Skoči s podstavka, to niti ni tako malo, a se ji vidi da je vajena takih gibov, prav nič nima problemov z doskokom. Sam bi gotovo ravnotežje lovil saj je menda kakšen meter in pol (skor).

"A si kdaj trenirala telovadbo?"

Ne, nikoli, sem pa sila rada plezala po drevju. V resnici bi to še danes počela, če bi bil ti kaj bolj za žur, pa vidim da te razganja od resnobe.

Mene?

Ja, tebe.

Kaj pa naj naredim da boš zadovoljna?

Preval!

A ti to resno?

Cvikaš h?

Premet bi lahko naredil ne samo prevala, a se ja ne spodobi, kaj pa če kdo vidi?

No, a nisem rekla!

Uničil se boš s to svojo resnostjo."

Uhhhh, zavzdihnem.

Ji podam plašč in torbo.

Vzamem zalet, pritečem čez potko na travi naredim premet, kot v starih časih, povežem v kolo in preval z vstajanjem.

"Kot Miro!"

Zakličem.

Ploska ko hopsa* do mene.

Se ustavi tik ob.

Sem bil prepričan da me bo vsaj objela, če ne še kaj več.

Pa ni.

Hopsati:

Lahen tek, s dodajanjem odzivov pri vsakem koraku. Velikokrat v povezavi z žvižganjem, lahko je tudi petje, pač od karakterja odvisno. Genetsko prirojeno vsakemu človeku. A deluje samo v otroški dobi. Na stara leta več ne gre, v zreli dobi se pa ja ne spodobi, joj, kaj pa če kdo vidi?

Postaviva se pred spomenik plesalcema.

Bronasti kip plesalcev baleta Stojana Batiča, postavljen leta 1957

"A plašeš?

A zdele tuki?

Ne, vosu, na splošno.

V resnici ne zares. Sem sicer treniral folkloro v osnovni šoli, pa po diskotih sem se zviral, da bi pa rekel plešem, znam foxtrot al pa kaj drugega, pa ne. Tako da. Po en strani ja, po drugi pa ne.

Ka pa ti?

Tut ne.

Samo po diskotih občasno, pa še to sila redko, na veselice pa ne hodim."

Hodi okoli spomenika.

"Lepa sta!

A veš kdo je avtor, al pa kdo sta plesalca?

Pojma nimam."

Greva preko travnika proti izhodu krožne zasnove, tam je lesena iz kolov sestavljena ograja. Kjer se potka stika z drevoredom do ribnika stopiva na cesto, v daljavi se vidi Piščalkar.

Men se pa ne zdi vse brez veze.

Ja, seveda, ogromno bi bilo lahko bolje, veliko bi se dalo popraviti, precej predrugačiti, pa spet, v celoti pa ni tako mimo.

Ko so bili nemiri v Parizu sem imel 11 let in si tudi pod slučajni nisem

predstavljal kako in kaj.

No, saj tudi sedaj ni dosti boljše, a to je potem že ena druga zgodba.

Ko so zasedli Aškerčevo naj bi bilo boljše, vsaj kar se let tiče, a zase moram reči, da sem bil čisto preotročji, da bi me take zanimalo.

Da ne omenjam, da so v Parizu študentje metali kocke v starše, če je imel lih kateri kiflca za fota, tu pri nas so pa hoteli izboljšati že tako najboljši socializem.

No, samoupravljanje.

Če ne bi imel te sreče, ali pa nesreče, kakor se pogleda, da je brat poznal enga vodjo takratnih demonstracij, bi verjetno večina odšla mimo, kot da ni nič bilo.

Namreč na dan demonstracij, je bila taka gužva na Aškerčevi, da se ni nič videlo, itak pa vsi okoli tudi niso vedeli, kaj se dogaja, tako da smo šli rajše na koš metat v Tivoli, tam se je zelo težko zraven prišlo, ker je celotna mladina Ljubljane hotela tam košarko igrati.

Saj veš tisto, če si blizu Olimpije, se že skor Daneu.

Tako sem pa srečal tri brate.

Starejši je omenjeni, sem celo poslušal kar so se menili, a me je fasciniral zaradi bobnanja po kitari. Takrat sem to prvič videl in potem doma, živce paral še par let.

Mal zabrenkaš, pol pa veliko tupkaš.

Srednji brat se je samo pokazal, a ga je vse drugo zanimalo, kar je takrat nas. Najmlajši bi lahko bil moja številka, sicer za leto starejši, a je pri vseh treh zeval nepremostljiv prepad.

Namreč, vsi trije, ne vem če ne celo cela familija, so bili ogromno po svetu in kot taki sicer svetel vzor nam, kateri smo sicer že bili na morju, v tujini pa ne in se z nami niso imeli kaj meniti.

Po začetnem navdušenju, ko pove kako velike japke imajo v trulom kapitalizmu, potem bi moral pa še sam kaj dodati, pa razen, kaj si v kinu videl nimaš, filme so pa še v Trst hodili gledat, tako da tudi tu ni bilo kaj iskati.

Zdej.

Ali je kaj pustilo v meni druženje z omenjeno trojico.

No, tiste 3x, pa vse eno.

V resnici je.

Brez srečanja po moje sploh ne bi registriral, ali pa bistveno pozneje, mogoče kot z večino, potem ko je že večini mimo, potem se pa še sam spravim kaj, u kok je fajn, vsi ostali pa že razlagajo, da je brez veze.

To se mi redno dogaja.

Tako da. Ja, sem navijal, za tuje ideje, kdo pa ne?

Sicer ne povsem razumel, a se mi je fino zdelo, da sem lahko tu nekje, če že težko rečem da sem bil zraven.

Smo protestirali proti kapitalizmu, vojnem, v Vietnamu, Libanonu, pa še kje.

Pred časom je država odprla meje in svetovna gibanja so pljusknila tudi v Našo dolino.

Tito je rekel: "Pustite naše otroke, to so naši prihodnji voditelji."

Počutili smo se kot enakopraven del federalne države. Ne samo to. Naša južna brača so nas imeli za Švico.

Še več, čutiti je bilo svetovnost.

Poznali smo primer Jana Palacha, veliko Čehov je bilo tu, z veseljem smo jih sprejeli domov in jim pomagali čez meje.

Brat je pripeljal dva, smo ju ravno namestili, je bil kar projekt, ker je tako mala hiša, pa sta, ravno ko je bilo pripravljeno, pustila zahvalno pismo, da nadaljujeta potovanje in da se iskreno opravičujeta in zahvaljujeta.

Upam da sta nadaljevala na trluli zahod.

Smo neuvrščeni in z našimi potnimi listi bi lahko šli, če bi imeli denar, skoraj kamor koli.

Nekateri so zares šli in potem nam, zapečkarjem pravili, kako je blizu in daleč, vse tja do Indije in Japonske.

Koga vse so srečali. Srečevali so se z študenti, z vso uporniško generacijo, hodili skupaj na koncerte, živeli so z njimi po skvotih v Londonu in Berlinu.

Kje?

Kva pa je to skvot?

U, to je že nekaj časa moderno.

So zadnjič, enkrat, se ne spomnim kdaj točno, pri meni je zadnjič sila raztegljiv pojem, zasedli eno prazno vilo zraven likovne akademije.

A v resnici nima veze.

Ima pa da tudi pri nas ni več novo, čeprav je ime precej eksota.

V resnici ne vem kaj dejansko pomeni, a se zbere nekaj somišljenikov, koliko ne vem in zasedejo, prazno stavbo, ter v njej organizirajo javni prostor.

Tudi to sicer ne vem, kaj naj bi točno pomenilo, a sam si razlagam, da ene vrste stičišče idej in ustvarjanja.

Če prej niso vedeli, kje bi se lahko srečevali, sedaj vedo.

Prej so bili legalno na ulici in se ni nihče brigal za njih, sedaj so pa ilegalno v tuji lastnini in se jih na veliko opravlja.

Večina je po moje na njihovi strani, ker je večinoma upor.

Upor proti sistemu.

Sicer se nihče ne upa na glas povedati, a potihoma stiskajo pesti, da bi jim le uspelo, ali pa bi vsaj čim dlje nagajali.

Če jih kdo vpraša po konkretnem, seveda ničesar ne vedo, a to je bistvo gverile.

Ko je turšica v prvem vprašala;

"kdo je polil kateder?"

Seveda ni nihče nič vedel, pa magari bili še kako udeleženi.

Tako da skvoter je novodobni urbani revolucionar.

Verjame, da je zanimivo življenje lahko le ustvarjalno življenje.

Mogoče.

Tako da.

Ni vse en sam drek na palc.

Če se bomo z svojim udejstvovanjem, v javnem življenju, dovolj angažirali, bodo še priskledniki postali, malo bolj sprejemljivi, ker rešili se jih ne bomo nikoli.

A bodo vsaj videli, da nimajo samo oni prav in bodo upoštevali tudi druge.

Malo morgen.

Upanje umre zadnje.

"A Piščalkarja poznaš?"

Kdo ga pa ne, saj začnejo televizijski program z njim. Menda tudi končajo, a ga nisem nikoli takrat videl. Začetek pa, ker smo včasih otroci čakali, kdaj se bo program začel in tako prav vznemirjeno gledali dečka s piščalko, ki tako lepo piska. To je bilo še za časa črno bele televizije. Takrat sem dočakal še Cik-cak, potem pa zobe umit in spat. Kje je že to. A me pogled na ta kip spomni tistih časov."

Stoji pod kipom, ga pomno opazuje in sprašuje.

"Koliko je sedaj star tale deček. Kaj počne. Ali mu je uspelo v življenju. Ni vedno srečen konec, pa magari se v otroštvu kazalo precej perspektivno. Nekaj zgodb je prav žalostnih."

A poveš katero.

Ne! Danes ne bova jamrala. Ali pa vsaj ne če ni potrebno. Če pa bo, te pa obvestim."

In stopa po stopnicah proti [igrišču](#).

1530 IZVIR

Na klopco pri [izviru](#).

V tistih časih so bile klopi okoli izvira. Res ne vem kaj si današnji krajinarji domišljajo, brez klopi. Takrat je bil pa to en poseben plac. Na igrišču je bil velikokrat živ - žav. Tu ob izviru je bilo pa še kar grmovja, čeprav je v bistvu mišljena čistina, a jim je mati narava nagajala. No, v tistih cajtih niso toliko rihtali.

Enkrat na leto.

V resnici 2x.

Spomladi obrezali, pa ne zelo zagreto, tisto, da grmi še lepše rasejo, v jeseni pa listje pograbili, tako da je bil čas za naravo in si je dala duška.

Tako da je bilo tu sesti, v ene vrste mirni konec igrišča, ker malo je bilo dece, katero bi zanimal izvir, po svoje sila prikupno.

No, tudi to ni čisto črno belo.

Seveda bi se z veseljem tu igrali, če bi le mama pustila tacat po vodi, saj je prav super aranžma. Izvir pri fontani, vijugast potok, sicer v ploščicah, na sredini okrogel, še kar velik bazen, z vodo ene 5 cm globoko, in izliv v bajer.

Sam se spomnim, da sem prav rad hodil tako da sem imel nogi na nasprotnih bregovih, je bilo za 3 do 5 letnika ravno pravšnje, in si zamišljal, kakor bližje sem prihajal do bazena, da bi moral biti vsaj Peter Klepec, ali pa velikan, da bi tudi bazen prekoračil v razkoraku. No pa pri bazenu so me take misli že minile, ker je bil bazen ene vrste drug svet in kot tak poln dogodivščin s plavajočimi predstavniki.

Kaj?

Ja, mala trska, je mali čoln, na njej je pač od scenarija odvisno, veselje ob plovbi, seveda je lahko tudi vihar, in se moraš rešiti na samotni otok, katerega seveda ni bilo, a to tudi kot brodolomec ne veš, ker se vidi samo obzorje. Po parih dneh, ali celo tednih, zagledaš na obzorju palmo na otoku, a do tja nisem nikoli prišel, ker je vedno mama zatežila, da gremo dalje.

"Lahko se je mestnemu detetu igrati take urbane igre!"

Sam sem Ljubljčan od tretjega razreda osnovne šole. Prej smo živeli tri leta v Kamniku. Še prej v Trbovljah. Sam sem preživel zadnji dve leti otroštva pri babici na vasi na Dolenskem. V Ljubljano smo prišli enkrat na leto, na obisk, kar tako, mogoče po nakupih. Nismo poznali nobenega družinskega prijatelja, da bi se

tam oglasili. Moja žlahta je po mami dolenska, po fotru smo pa Prleki, Ljubljana je bila pa vedno eksota.

Se spomnim, smo velikokrat, pred odhodom nazaj, še v unionsko Tako kot ta nova prešernova zaherco in kakav. Tam sem stalno skozi okno zijal in gledal kdaj bo teta, ki sedi na strehi hiše čez cesto spustila jajce, katero drži nad ulico. Nisem dočakal, še danes ga drži. Teti sta dve, a samo ena je tako nagajiva da heca mimoidoče na pločniku, kdo ga dobi na glavo.

Sedela sva na klopici malo naprej od izvira, sonce je prav prijetno grelo, jesensko, zimska plašča sva imela odpeta tako da se je videlo še kar veselo kombinacijo jopice z V izrezom, odpete srajce z širokimi ovratniki, še celo malo kože in ena svetlo modra naramnica verjetno modrčeva.

Krilo ni bilo čez kolena, črne nogavice so izginjale v visokih pošvedranih škornjih.

V resnici prava superca.

"Kaj pa ti? Še ti kaj povej, do sedaj veš že skoraj vse o meni, sigurno pa veliko več od največjih poznavalcev, ker danes ne vem kaj mi je, a pripovedujem tudi take, katere nisem še nikoli nobenemu. No, saj tudi nikogar ni zanimalo, ali pa vsej ni bilo priložnosti."

Včasih se pokažejo skrite misli, za katere niti vedel nisi da obstajajo in če ni priložnosti, se jih tudi nikoli ne spomniš. Če pa je, se pa potem čudiš, i pa res, ja tko je bilo, u sem povsem pozabil.

"Kaj te pa zanima?"

Saj ni kaj povedati. V resnici eno dolgočasno življenje.

To ti pa ne verjamem.

Vsako življenje je zanimivo."

Seveda, kontekst je sila pomemben. Če se hočeš primerjati z svetovnimi pisatelji, potem je seveda dolgočasno. A mene zanima tvoja povsem vsakodnevna razmišljanja. Včasih tako nanese, da so visokoleteča razmišljanja celo odveč.

Sam sem sila enostaven in plitek, večinoma precej banalen, a se tudi ne trudim biti drugačen. Ja, včasih me prime, da bi zakompliciral, a na srečo tudi zelo hitro popusti, tako da ni krize. Je pa zato toliko bolj zaželeno srečati nekoga ki nima intelektualnih prebavnih motenj in je sposoben uživati trenutek sreče, pa magari je samo prijeten klepet na toplem soncu v parku ob izviru na svetel in optimističen oktobrski dan.

"Ej si naložu!"

Ampak se mi dopade.

A začnem na začetku, al na koncu, al na sredi?"

Vse eno, ni pomembno, pač kjer se ti zdi kaj omembe vrednega, pa četudi ni pomembno za razvoj socialistične družbe."

Se reži in začne:

1545 NJENA ZGODBA

Sicer nisem vsega razumela, a kadar je bila mama pijana in se je drla na fotra, no očima, je občasno izskočila pripomba na mamino švabsko poreklo.

Menda so jih izselili, a je po ne vem kakšnem naključju ostala v sosednji vasi v reji. Tam jo je spoznal foter, sicer vaški muskontar, menda je igral več glasbil, čeprav je mama govorila da vse živo. Kaj in koliko ni bilo nikoli povedano, ker nas je zapustil, menda sem imela 6 let, malo preden sem v šolo odšla. Šel je samo iskat delo, pa ga ni bilo nikoli več nazaj. Mama ga je še srečala, a domov ga ni več bilo, tako da se ga komaj spomnim. Če ne bi bilo nekaj fotografij, verjetno še to ne bi, tako pa mešam stvarnost in pripovedovanje in mi ni povsem jasno kaj je moj spomin, kaj mi je pa privzgojeno.

Tisto, saj veš, če si nekaj zelo želiš in je nekje med oblaki, potem čez čas celo začneš misliti da je dejansko nekaj na tem.

Mama se je navezala na družga desca, poročiti se ni mogla, ker se še ločila ni, tako da jo je verjetno iz usmiljenja vzel.

Bratu se niti ne pozna ne vem kako, kot da se ne bi nič kaj takega zgodilo.

No, saj se ni, a pri meni je le občutek, da bi lahko bilo vsaj boljše, če ne totalno drugače in bi bili normalna familija.

Saj veš tisto, s hišo, vrtom, avtom, televizorjem in pupo na divanu.

Slednje smo vse eno imeli, čeprav smo živeli v najetem stanovanju v bloku.

Tako da aktivnih starih staršev nisem nikoli poznala. Takih h katerim hodiš na obisk in te stara mama vzame v naročje. Po fotrovi strani sicer vem kateri so, a nismo nikoli gojili prijateljskih stikov.

Nekaj tet mi je vse eno pomagalo preživeti rano otroštvo tudi na deželi, tako da imam zelo rada sprehode po smrekovih hostah. Take so večinoma bile. So me sicer strašili, da me bo medved snedel, a sama ga nisem nikoli srečala. Ja srnjadi in zajcev veliko. Celo lisico sem enkrat videla, a to je tudi vse kar mi je ostalo od razburljivega dela v otroških gozdovih.

Sem pa zato toliko bolj uživala ob sprehodih po gozdu, med borovnicami in gobami. Lomljenje sončnih žarkov med visokimi smrekami. To pa še danes uživam, če mi le dano.

V šolo sem šla v Štalcarjih pri Kočevski reki, kjer smo par let živeli. Tam je bilo po svoje precej romantično, če ne bi bila to zaprta vaška scena in so nas priseljence seveda po strani gledali. Tako da sem sicer imela prijateljice, a kakor smo rasle toliko več problemov je nastajalo zaradi porekla, tako da mi je prav pasalo priti v 6 razred v Kočevje.

Takrat se je mama odločila da ga ne bo več čakala, fotra vendar in je šla v svet, kar je pomenilo Kočevje. Dalj ni prišla, a že tisto je pomenilo ogromno razliko.

Je bilo kaj normalno da grem na gimnazijo v Kočevju, al kaj ko ni nič normalnega v mojem življenju. Ja, ni ne vem kakšne krize, al kaj morem, kompliciram tam kjer ni potrebno in je bila Oblikovna še najnormalnejša.

Od vekomaj sem se zamotila z ustvarjanjem. Na primer kot smrklija v gozdovih, sem zelo rada poiskala kakšne fajne strukture, na [lubju](#), na listih, med kamni in potem tisto zlagala v razne aranžmaje. Zelo rada sem tudi odtiskovala v blatu, na primer lubje, se da narediti neverjetne kompozicije.

Sedaj je to moderno. Konceptualna umetnost. Takrat je pa prvi dež spral in nisem niti pomišljala da bi shranila. Tako in tako je bila to moja skrivnost. Še pogovarjati se nisem mogla z nikomur o tem.

Tako da je sedaj celo uspešno na grafiki.

Ja, smo predelali že vse možne in nemožne tehnike.

Pri sitotisku mi je bilo premalo. Barvne jedkanice so že boljše. Še raje pa imam mešane tehnike, a imam tudi probleme zaradi tega, ker učitelj za sitotisk, že ne bo nikoli priznal, da je lahko jedkanica na istem listu, ali celo, ne daj bože, navaden linorez. Pol pa še zemljo stresem in drevesne liste in trave pripopam, se mi pa že vsi režijo.

Ne morem reči da se ne sekiram. Glumim sicer točno to, kaj pa mene to briga, če ste vsi fakjeni, a bi bilo vse eno občasno boljše, če bi kateri od veleumov, vse eno kaj pozitivnega rekel.

Škoda da je [Butina](#) tako malo prisoten. Samo še akademija ga skrbi. Mi smo mu premalo. Pa še prav ima, a mi je vse eno žal, da nima časa za 13 rupe na sviralu.

1630 RIBNIK

Mimo [ribnika](#) čez progo, po Erjavčevi.

Zakaj so te pa postrani gledali kot deklico v kočevskih gozdovih? Zakaj neki?

Saj veš za Nemškutarje*.

Ne, a to so sodelavci okupatorja?

Mogoče kje, mi, se pravi predniki po mamini strani so pa Nemci kateri so bili naseljeni v kočevskih gozdovih v starih časih.

In kaj je sedaj z njimi.

Večina jih je pobegnila v Avstrijo in Nemčijo, verjetno od tam naprej v Ameriko.

Zakaj so pa odšli?

A se ti nisi nič zgodovine učil, al si mel pa cvek, to je še v uradni učbenikih napisano?

Kaj?

To da so po kapitulaciji Italije okupatorji kočevarske Nemce zvalili v dravsko nižino, v prazne domove interniranih Slovencev.

Po koncu vojne jim pa niso pustili vrnitve v domačo vas, ne samo to, še požgali so večinoma, da se ja ne bi vrnili in so jih prisilili da se odselijo.

*Nemškutarji:

V resnici je zmešnjava s tem pojmovanjem, verjetno ker je prisotno čisto preveč čustev. Namreč. Na precej mestih ponavljajo iste članke, napisane v obdobju narodnega prebujanja. Za tisto obdobje sprejemljivo, če je je že razumljivo težko. Ločiti je potrebno podatke in zgodovino, politiko pa povsem ignorirati. Stari viri navajajo da so bila le dva nemška jedra na območju današnje Slovenije. V srednjem veku je bilo kaj normalno, da so naseljevali tiste kateri so bili pač pri roki, na prazna ali ne preveč zasedene področja svojega gospostva. Tako so freisinški škofje naselili Bavarce v škofjeloške hribe, kar pa prej omenjeni viri zamolčijo. Tako da so verjetno še kje kakšni avtohtoni tujci, na naši materi zemlji, ker kakor je v svetem pismu napisano, je božja šiba bičala in dežela je bila precej izpraznjena. Kuga, Turki, 7 suhih krav, pa še kdo.

Seveda v srednjem veku niso poseljevali po nacionalnem, ali celo političnem ključu. Tako da je potrebno ločiti tudi po tem. Kaj se je potem dogajalo za časa razpada Avstro-ogrske, je pa potem že druga zgodba, katera pa ne sme izključiti avtohtonih tujcev.

Vprašati se je tudi potrebno ali kaj damo na manjšine? Tudi našo v zamejstvu. Bo lažje, če mislimo na naše, ko se odločamo o drugih pri nas.

In kaj imaš ti s tem?

Če si na vasi doma, je takoj kakšen vzrok za kreganje. Na vasi še nikoli ni bilo idilično. Ja za mestne škricice, ki pridejo na obisk, kaj dobrega pojejo, se sprehodijo po prelepi naravi, uščipnejo otroka v lice, joj kako prikupen otrok, brezskrbno leta v raztrgani kijklci, bos, smrkav a srečen. Ko bi še mi imeli tako brezskrbno življenje, pa se moramo vrniti v nervozno mesto, kjer nihče nikogar ne pozna.

To je vse eno sranje!

V resnici je na vasi vse v kontro. Vsi so z vsemi skregani. Za vsako figo se prepirajo, vzroke najdejo pa če jih pes na repu prinese.

Če je pa še priseljenc in ne daj bože še nemškega porekla, kar se pri nas ne bi smelo videti, ker imam fotrov priimek, a kot rečeno. Dober glas seže v deveto vas, slab pa že v ta prvo in nas je vedno spremljalo.

Če smo se smrklje kaj sporekle, je kmalu izskočilo, da sem nemškutarca. V začetku niti nisem vedela da naj bi to bila kletvica a mi je kmalu postalo jasno. Tako da sem večino življenja hodila na okoli z velikim knedlom v grlu, kdaj bo za mano prišlo.

V Kočevju je bilo tega manj, je le večje mesto, a da ni bilo pa tudi ni, ker slab glas gre za tabo. Ni sicer bilo, kakor na vasi, da so vsi, ali vsaj večina proti tebi, a ene pol pa gotovo. Sedaj v Ljubljani je precej znosno, čeprav sem tudi tu že doživela, samo da večina ne ve o čem se menimo.

Obhodiva ribnik. Na desni kričijo otroci, a naju ne motijo, kot bi bil izključen zvok, kot bi bila v svojem filmu. Sicer slišim, a se me ne dotika, slišim samo pripoved in malo povišano intonacijo glasu, občasno zatikanje besed, kot da je razburjena.

Stojiva na južnem robu ribnika, v tistih časih tu ni bilo grmovja in ograje, ker tu se je vstopalo v čolne. Teh sicer več ni, ribnik

je le premali, za večjo popularnost, a na starih [razglednicah](#) se še vidi, da je bilo sila nobl. Zemlja je zaustavljena z latami da se ne vsipa v vodo. Še vedno je vse poteptano, brez trave, ker tu sedaj občasno sedijo ribiči. Če je kdaj kdo kaj ujel nisem nikoli videl. Pa saj pri ribolovu tudi ni pomemben ulov ampak namen. Tako kot pri hribolazenju. Ni pomemben cilj ampak pot.

"A te mal na fiziologijo meče?

Saj ni nič takega.

Povej mi še kaj o travmah iz otroštva, ta del, mi je povsem neznan, sploh si nisem predstavljal, da je to težava. Ja, sedaj ko razmislim, seveda bi lahko tako bilo, a sploh nisem nikoli o tem razmišljal."

"V resnici ni ne vem kaj dodati. Ne glede na vse travme sem še kar enostavno skozi prišla. Ni bilo lahko, a tudi ne vem kakšnih brazgotin ni pustilo.

Seveda ni bilo lušno, a ne vem če mi ni pomagalo pri moji razvojni smeri. Če bi bilo vse enostavno, mogoče nebi nikoli šla na oblikovno in bi bila sedaj prodajalka v vaški trgovini, upam da mi uspe na akademijo, sicer še ne vem ali bom kipar ali grafik, a to niti ni ne vem kako pomembno.

Kakor bo, pa bo."

"Kar se pa travm tiče jih je pa precej med narodom.

Sama se ne znam opredeliti, ali so moje ali tuje. Glede na to da sem potomka nemško govorečih Slovencev, ker tako bi se jim moralo reči, ker so bili naseljeni v srednjem veku, no ne vem kdaj a že dolgo tega in kaj in kako se jim je godilo po vojni bi morala navijati za zamolčano stran zgodovine, a sama se nisem nikoli počutila to. Če me ne bi stalno s tem blatili, verjetno še vedela ne bi kaj in kako.

Tako pa ne vem. Slišim pa precej. Se šepeta med narodom, tako v zaprtih družbah, ker sicer zidovi imajo ušesa, a se vse eno ne neha govoriti.

Kaj, o čem?

Oh, kako so jih po vojni množično pobijali.

Kdo, koga?

Partizani, Domobrance in Nemce in sploh vse kar jim je pod pot prišlo.

A dej ne seri!

Pa ja niso partizani, pa še po vojni, množično pobijali bivših nasprotnikov. Po koncu vojne, morajo biti povsem legalna sojenja na rednih sodiščih. Če se mu dokaže krivda pa v delavna taborišča. Par let gradit in obnavljat preljubo razrito domovino, to si predstavljam, ni jim bilo lahko, a so se le na narobni strani borili.

Ne, ni bilo tako!

S kamijoni so jih vozili in z brzostrelkami kosili potem pa zagrebli v skupna grobišča ali pa zmetali v brezna. Pa ne samo vojake, tudi civiliste, ženske, otroke.

Ne verjamem!

Moj fotr je bil partizan, pa ni nikoli niti omenil nič na to temo. Je pa res da tudi nikoli ni omenjal nič ostalega. V resnici ni nikoli govoril o partizanščini. Če ne bi mama une tri natrosila, bi celo dvomil, če je res bil v hosti.

Ne vem za tvojega fotra, a nekaj že mora biti na tem, če jih je toliko in tako dolgo da take rastresajo. Še potem ko iz aresta pridejo, kamor so jih zaprli, ker širijo neresnice. Maraš biti že fejest butast, da te zaprejo, pa potem še vedno ponavljaš, ko pa veš da drugega ne bo kakor naslednji arest.

Sama mislim da je moralo biti po vojni precej divje. Kaj sicer ne vem, a preden se je vzpostavila moderna država, je bil divji zahod. Brezvladje in so jih pospravili, tudi če so bili partizani a so po osvoboditvi narobe komentirali.

Pa saj veš za [dahavske](#) procese.

Ne, kva je pa zdej to?

Ej, če takih ne veš, ti pa tudi ne bom pravila. So svoje zapirali, ker se niso strinjali z takratnimi časi. Kakšnimi, boš moral koga drugega poslušati, sama se v resnici s tem ne bavim, a imam pač to nesrečo, da tako ali drugače za mano pride.

Tudi sama nisem hotela verjeti, a se mi po toliko časa poslušanja podobnih zgodb le dozdeva da mogoče pa le ni samo brezhibno bratstvo i jedinstvo in da naš ljubljani vodja le ni samo angel.

Jasno je da so izkoristili trenutek.

V resnici jih je bilo čisto premalo, da bi bila resna opozicija.

A kakor so boljševiski prišli na oblast v Rusiji, v trenutku totalne resignacije kraljestva, tako je tudi KPS prevzela vodstvo med opozicijskimi, v dno duše razcepljenimi strankami v predvojni Sloveniji. Če bi znala opozicije stopiti skupaj, v kritičnih trenutkih že pred okupacijo, potem pa imela program in usmeritev glede osvobodilnega boja, komunistom ne bi uspel prevzem. Tako so bili pa edini z jasnim ciljem. Vsaj tisti del gleda okupacije.

Tudi tisti del s prevzemom oblasti jim ne bi uspel, če bi bila opozicija enotna, pa ni bila. Še potem ko se je zares začelo je vsak na svojo stran vlekli, kar so izkoristili ta rdeči in potem proti koncu okupacije tudi pokazali pravo barvo in to je krvavo rdečo, ker so jih že za časa Kongresa odposlancev v Kočevju pobijali v svojih vrstah.

Ja soborce iz sumljivih okoliščin. Duhovnike, pripadnike katoliških družin, španske borbe, ne vem če ne še Žide, glede na to da so bili iz vplivnih industrijskih družin in kot taki precej vplivni.

Pa to bi še sprejela, če že razumeti ne moreš.

Temu se reče boj za oblast. Ta tudi v miru ni vesela igra. Med vojno, ko se pa še ne vidi ali ga je zato ker je sim bogataša, ali se mu je pa samo zameril, ker mu je punco speljal.

Da so jih po vojni množično pobijali, pa pač ni normalno.

Ne samo bivše nasprotnike. Še celo ženske in otroke.

Pa saj so kompletno nori.

Pol naj pa taki vodijo državo.

Lej, še tisti ki niso imeli s tem nič, potem izpade da so vsi kriminalci.

Mi je prav žal, za vse domoljube, a če je potem tiho na proslavi ne vem kakšnega preboja korpusa in mu govoriyo uni isti, ki so izdali ukaze za poveljne poboje, pa se seveda ne morem strinjati.

Ja so jih, Francozi, Italjani, Španci tudi. Še gor v Skandinaviji nekaj. A nič na temo množičnih pobojev in še to sistemskih. Uni se ven vlečejo, da je razjarjena množica podivjala.

Tu je pa oblast podivjala.

1730 KIDRIČ

Mimo Kidriča in gradbišča Cankarjevega doma.

A to je že malo na filozofični ravni. Saj veš, tisto, da ni vsak samo dober in je tudi malo slab in ni vsak slab samo slab, ampak je celo malo dober, samo poiskati moraš. Če se ti ljubi je že druga zgodba.

Prečkava križišče pred [Kidričevim](#) spomenikom. Je malo utihnila, kakor da bo spremenila temo.

Prej mimo likovne akademije sva prav strahospoštovano gledala, študente, ki so prihajali in odhajali, par je bilo precej umazanih, a se je videlo da morajo nekaj malati, samo tako si predstavljam, da greš tak na cesto. Verjetno so šli na malico ali pa iz nje.

Pred faksom gruča kadi in debatira. Mogoče kakšne globoke filozofije in teorije kompozicijske, čeprav tiste bi se morale dol na Ašerčevi dogajati, tu pa ...

Eksplodirajo vsi na enkrat v salvah smeha.

Vice so si pravili, al pa kakšno anekdoto s profesorji.

To smo tudi sami radi počeli.

"Po telih sodeč ne boš imela problemov z vpisom. Meni se zdijo precej enostavni, takole na prvi pogled. A to težko sodiš na hitro. Verjetno le ni treba biti samo zatežen če misliš kaj zanimivega narediti.

Al pa?

Ne ni treba, sama mislim, da je dosti lažje če uživaš ko ustvarjaš, kot trpiš. Čeprav ni tako enostavno in so se tudi pri meni ta boljši kosi razvili iz zateženih obdobj.

Verjamem pa, da se bo kdaj tudi kaj fajnega pokazalo iz srečnih in veselih trenutkov.

Kaj pa vem. A mislim da je super fino fajn, če uživaš, na primer sprehod po sončni hosti in gledaš čuda narave, ter potem nekaj fajnega sestaviš. Do tja moram še priti.

"Hodiva mimo plehnate ograje za [gradbeno jamo](#) novo nastajajočega Cankarjevega doma. Na nekaterih delih se da pošpejati mimo plank. En del je že precej visoko zabetoniran, drug ima pa še ogromno luknjo. Menda [luknja](#) pod glavnih odrom. Kaj pa vem. Mogoče bo atomsko zaklonišče.

"A si vidu unga prej?

A pred akademijo?

Ne pol ko sva prečkala Prešernovo.

Ne, ker je pa bil?

Ma vosu, kip Kidriča.

Nisem, sem tebe gledal, čeprav se trudil da ne bi opazila, a se mi je zdelo da si se počutila ogroženo in si obračala pogled na vse strani, če naju kdo ne opazuje.

Sem, a podzavestno.

To da naju kdo gleda mi je precej vse eno, da me pa ta kip pa ne. Kva pa ti je ta kip storil? Pač en politik, so mu enkrat dali štruco kruha po pajsko. Po moje je bilo precej smešno, a so potem na tv govorili o skrunjenju spomenikov in notranjemu sovražniku, sam pa mislim da so se eni mulci mal zezal.

Kar misli si.

Prvič: To je [Kidrič](#).

Ja in, ker drug je pa Dolenc.

Ne ta je dal že med vojno pobit svoje. Menda so že takrat začeli čistke v svojih vrstah, in če ker ni bil povsem na liniji, so ga odstranili.

A dej ne seri!

To da te je strah, te sedaj razumem, a da delaš paniko na vsakem koraku ti pa tudi ni treba. Lej so bili razburljivi časi, med vojno pač ni lahko. Seveda se naredi tudi veliko napak, a v glavnem so se za pravo stvar borili. Lej ne bi bil tak konec kakršen je bil, če jih še zavezniki ne bi podpirali.

To pa da kdaj ker kaj zamoči je pa kaj normalno. Sam že v normalnih razmerah nimam vsega pod kontrolo, če bi pa moral še po hostah bezlati, da bi si rit rešil, si pa tudi pod razno ne predstavljam, da bi se cedila samo med in mleko.

Lej že poleti je svinsko vroče, pa tisto vsej preležiš. Če bi pa moral na pohod pozimi in to v pomanjkljivi opremi, pa ne vem kako dolgo bi me navdušenje držalo. Tako da je kaj normalno da je kakšen zagulen komandant, ki ti ne da mira in seveda ga kolneš. Ker si želiš samo toplega zapečka in žgancev v beli kavi.

Kapo dol pred tistimi ki so 4 leta po hosti begali. Jih je bilo samo za vzorec, menda je bilo največ majskih partizanov, tistih, ki so tik pred kapitulacijo v hosto šli."

1800 VEGOVA

Mimo Drame, sva tiho. Se celo malo nasmehnem. Najin prvi kreg, če bi iz tega kaj bilo, no pa saj si čisto preveč domišljam, ko stopam ob njej in jo skrivoma opazujem.

Zelo me je presenetila. Če prej nisem imel pojma kdo je, mi je sedaj še večja uganka. Privlačna pa je, ni debate. Ko se razjezi, no ko se jo kaj dotakne, je mogoče celo lepa. Zanimiva pa sigurno.

Prečkava Titovo* skozi arkade, tečeva da naju večerni promet ne preseneti, prehod za pešce je nazaj tam pred Dramo pri Šumiju, kjer sva začela sprehod.

Titova.

Tako kot ta nova Prešernova, je in bo Titova vedno samo Titova, ne glede na vse sisteme in preimenovanja.

Tam za avtobusno postajo, tam je vhod v podzemno galerijo, nekaj z Rimljani, a mi ni nikoli uspelo ugotoviti, zakaj tako ime.

Galerija [Emonska](#) vrata.

"Tukaj sem prvič slišal igrati bas kitaro z akordi. Do takrat sem vedno mislil, da je bas ton po ton, potem je pa Dani Gančev pokazal, kaj je to špilanje bas kitare in moram reči, da nas je veliko dol padlo ob prvih zvokih.

Kdo?

Dani Gančev en Bolgar se je pridružil Sončni poti. Lado Jakša je pa moj prijatelj.

Kdo?

A še nisi slišala za [Sončno pot](#)?

Kaj?

A si sploh tukaj?

Kaj? Kje? Zakaj?

Saj si povsem odsotna.

Oprosti, si me prej povsem razpenil.

Kaj sem pa takega rekel?

Oh tisto tvoje klobasanje o hosti.

Saj ne rečem, ni jim bilo lahko, a da so po koncu vojne toliko ljudi potamanila pa pač ni normalno.

Če že kaj, bi se morala borčevska organizacija, povsem ograditi od komunističnega vodstva in povojnih pobojev, pa še takrat ne bi bilo enostavno. Tako pa pač izpade da so pač vsi kriminalci ki so zmagali in sedaj še nam težijo."

Mimo Zvezde sva zopet molčala. Sem si mislil, tole pa ne bo srečen konec in preišljeval, kako bi spremenil temo in ne izpadel totalen idiot.

Tam nekje na [vogalu](#) z Vegovo se ustavi se obrača okoli, kot da čekira ali naju kdo gleda, a se je videlo, da je z mislimi povsem drugje in pravi:

"Oprosti.

Kaj naj oprostim?

To da ti težim s tem sranjem političnim.

Nimaš se kaj oproščati. Če bi se meni kaj takega dogajalo bi bil ves pasji. Verjetno bi že na Golem otoku kamne grizel.

Tako da, samo malo bolj potih, bi bilo priporočljivo, da naju ne zaprejo, sicer pa seveda povej vse kar ti na duši leži, če bom le kaj razumel, ti bom poizkušal pomagati. Problem je da sem totalen lajbek in za večino niti ne vem."

Se reži.

"Kaj je pa tako smešnega?

Lajbek. Od kje si pa to pobral. Mi Štajerci tako gučimo."

Se še bolj smeje.

Ko ji le zmanjka purfla, ko zakorakava na [Vegovo](#) vpraša:

"A vaš bend še nastopa?

O, veš za mojo glasbeno udejstvovanje?

Ker pa ne, saj je cela šola o tem pravila.

A dej, dej.

Ne deli se da ne veš.

Ne vem, če ti rečem.

Ja, nekaj tistih, kateri so nas spremljali še pred koncertom, a to

je bila itak vase zaprta gruča fantov in celo nekaj punc, katerim se je fajn zdelo, če so lahko zraven sedeli, kadar smo se afnali da imamo vaje.

Po koncertu, jih je bilo še nekaj dodatnih, ki so bili še kar navdušeni, a se je tudi precej kmalu nehalo.

Da bi pa cela šola.

Menda malo pretiravaš.

No, mogoče ne cela šola, a nas je bilo veliko, ki smo bili prijetno presenečenih, ker pred koncertom se je kar komentiralo, da se samo zakajate in pijete in sploh da ste en mal čudni.

Pa ne boš rekla da si že prej kaj vedela o nas.

Ja sem, na splošno, kar čenče prinesejo in zato toliko bolj strižeš z useši. Je pa res, da se nisem nikoli potrudila na vaje priti. Tako me pa tudi ni zanimalo.

Torej kaj je z bandom?

Nč ni.

Medprostor.

Ker je koncert tako uspel, nam je udarilo v glavo in smo imeli idejo da posnamemo [demo tape](#) (informativni posnetek) in potem iščemo producenta za plato.

Pol se je pa leto obrnilo. Med tem, skoraj nismo igrali in sedaj ne verjamem da bi lahko še kaj bilo. Basist nas je zapusti, violinist niti ne vem od kje je bil, samo Urban še špila po vogalih.

Sam iščem bend, ki bi rabil kongaša. Kupil sem si namreč [konge](#), a za to trenutno ni povpraševanja.

Za [Zepeline](#) nisem, [latinsko ameriških](#) nihče ne špila, [na Golici](#) pa nočem.

Škoda, saj ste bili obetavni."

Prav počasi pasirava mimo Nuka. Tam so na [podstavkih](#) klopi. Ji med pogovorom nakažem, da sedeva, pa odkloni in počasi nadaljujeva po pločniku proti Križankam.

"Ja, imeli smo nekaj svetlih trenutkov, a verjetno nihče ni pričakoval kaj več kot dober žur, katerega delimo še s prijatelji, za kaj več bi pa morali bistveno bolj resno zastaviti. Predvsem tisti del s producenti, pa se nikomur niti sanja ne, kaj naj bi to pomenilo, tako da je kar naravno da, potem ko je povedano, gremo pa dalje.

To je malo podobno kot velike oči in skleda jagod s smetano. Na začetku super fino fajn. Pol pa še repete vzameš, je pa pol, če ne še več, slabše. No, ne slabše a ne tako dobro kot na začetku. Vsa magija pričakovanja je izginila in ostane samo še forma. Forma sama zase še nikoli ni špilala. Ja, prvi vtis, potem, ko pa zapopadeš, se pa izkaže da je prazna lupina in kot taka, precej ali celo povsem nezanimiva.

Ej si kompliciran.

A ti nikoli ne kompliciraš?

Bistveno bolj kot ti, a je večinoma v kontekstu. Ko se mi kakšne jeba zgodi, potem iz tistega naredim veliko večjo paniko kot bi bilo potrebno. Posebno s časoma vidim da je bilo veliko, če ne večina odveč, pol se pa malo zamislim, ali celo nasmehnem, kakšna trapa, a lahko je po bitki biti general, ko si pa vpet, je pa povsem iracionalno in je povsem od karakterja odvisno. Eni ne bi za isto nič kaj veliko tečnarili, a sama sem, kadar me kaj

razpeni, sama sebe ne obvladam.

To se mi je prej mimo Cankarja zgodilo. Potem ko sem utihnila sem si govorila, tiho bodi boš že spet vse zasrjala, a ni lahko. Če se še tako prepričujem da naj se obvladam, je trenutek ali več njih, ko mi pokrovček odleti in potem sem skoraj neprisebna in potem v afektu zinem kaj kar ne bi nikoli, ali celo naredim kaj za kar mi je potem žal a velikokrat ni več poti nazaj.

A ni škoda, da večinoma nismo sposobni oprostiti, priti nazaj, začeti znova. Ne staro zgodbo, ampak na novo poizkusiti.

To menda nihče ne obvlada."

1830 SKALCA

Pod [velbi](#) Gregorčičevega spomenika stojiva, gledava proti vhodu v Križanke. Eni se smeji ko prihajajo verjetno v Plečnika. Ne vem če nisva oba zavlačevala, kajti sprehoda bo konec na drugi strani ulice. Verjetno se bo pravljica, če je sploh bila, za vekomaj končala, kaj pa vem, a nadaljujem ob Klubu skladateljev, gledam izložbe, v resnici okna, tu spodaj je trgovina s partiturami. Nočem omeniti da ima moj fotr prste zraven. Moderna klasična glasba, kdo sploh to posluša? Matr, me takoj na čevelj da.

Si mislim in vprašam?

"A si se res kdaj tepla?

Zakaj te pa to zanima?

Ne gre mi skupaj. Sam te dojemam kot precej subtilno in nežno dušo. Ja seveda se delaš trden mož jeklen, kdo se pa ne, a le mislim da je za fasado, vse kaj drugega."

Nič ne reče, v tišini počasi stopava do konca ulice, tam je bilo tiho vprašanje ali naprej dol, proti Ljubljani, ali na levo še en krog okoli Nuka, ali pa na desno mimo Skalce in vhoda v šolo, kar bi pomenilo tudi konec pričakovanj. Konec magije.

Sem kar mehka kolena dobil ko je obrnila proti Skalci.

"Sem že omenila da sem v osnovni šoli imela precej razburljivo obdobje. Če sem se prej lahko umaknila v hoste, kadar so mi šli vsi na jetra, je bilo potem v mestu, to sicer tudi mogoče, a ni da si samo sam. Takrat sem bila del gruče precej glasnih punc. Ja, smo marsikaj ušpičile, a bi sigurno pol manj, če ne bi bila to nuja, da se obranimo od nasilne gruče pobalinov.

Ne more se reči da je bila banda, kot tu v Ljubljani, tvoje bandanje.

Sploh ne, to so bili več ali manj priseljenci, seveda je bil kateri tudi aboriđin (staroselec), a se s tem niti nismo bavili. Gre bolj za to, da je vsak s sabo prinesel kaj svoje divjosti in je to kulminiralo v precej zatežene trenutke v šoli.

Saj so jih nekaj izključili zaradi teroriziranja ostalih, a vseh nebi mogli, ker bi verjetno ostala samo kakšen z vezami, še pol punc bi morali, ker jim velikokrat nismo ostale dolžne.

Če so katero napadli, smo se potem babe organizirale in jih potem sistematično obdelovale. To je bilo pa velikokrat tako, da smo kakega važiča dobile, na kakšnem mirnem kraju, no, vsaj z čim manj pričami in potem smo ga vsaj skloftale če ne še kaj. Ja brco v rit pa še kje, pač kjer je padlo. Čim bolj se je upiral tem bolj smo ga obdelovale.

Potem so se sicer pobje spravili na nas in bi lahko bilo trd boj, a do tega se ni dalo priti kar tako, ker bi se morali organizirati, tako so bili pa samo občasni pretepi in tu pride moja narav na plano.

Me je ker znerviral, potem sem ga pa z kamnom po glavi.

Sicer so potem pred ravnateljem priče pravile da so oni začeli in da smo se branile, a je le izpadlo, da bi ga lahko malo manj.

Kako pa je manj, če se ti zdi da je že čez rob.

Butastih li mi vzgojiteljev, da o policajih ne govorim.

Kako naj bi ga lahko manj, če me je napadel?

Pa če bi bilo samo to, bi bila sicer ena butasta zgodba pa ni, ker tu se šele začne jeba.

Samo od sebe se je naredilo, da sem ene vrste vodja. V resnici ne, saj so druge vodile, mene so uporabile, kadar jim je zmanjkalo purfla.

Poklič Nado, jih bo zmlatila!

Pa ko bi bilo samo to.

Tam med mulci je bil en vodja s katerim sva si bila v laseh, saj je vendar normalno da se ne prenašava. Pol je bil pa en žur, al ples al kaj, sem se ga fino nacolala, ne samo sama, a pri meni so bile potem posledice, namreč, potem je izpadlo da sem njegova punca. Že res da nisem vsega obvladala, a da bi se tako razvilo si pa tudi pod slučajno nisem predstavljala.

Zdej to je tko.

Kakor mi je bil zoprni, sploh ni bil slab desc. Tako da sva potem, celo ostala skupaj par mesecev. Ja, veliko sva se prepirala in pretepala, a sva se tudi predajala ognju strasti. Verjetno bi se iz tistega celo kaj razvilo a je precej hitro začel kazati znake prevlade, kar pa pri meni ne gre skupaj. Tako da sem trenutno sicer fraj, a sem bila tudi že par krat prej. Sem si že večkrat sveto obljubila, da ga pustim za vedno, saj sva sedaj vsak v svojem mestu, on je ostal v stari sceni v Kočevju, sama sem se pa še kar porihkala v Ljubljani. V resnici, tega nihče ne ve, kar sem ti povedala. A kadar se vrnem domov, pa ni lahko."

Sem samo zijal. Sploh nisem vedel kaj naj rečem. Meni se je kazala v povsem drugi luči. Ja malo bolj naprej, a to so vse punce.

"Prej pri spomeniku baletnikoma pri Cekinovem gradu, mi je postalo jasno da še nisi imel zaresne punce. Sem bila prepričana da me boš poljubil, pa si na vem kaj, čakal da te bom jaz, al kaj?

Ne vem kako bi se končalo. V resnici sem se veselila, da je na svetu še kateri tako nepokvarjen.

Mogoče bi celo začela znova.

Kaj pa veš.

Pejd greva v šolo pogledat, kako daleč so z razstavo."

Vhod iz Gosposke je bil zaklenjen, a se je skozi [rešetke](#) ob vratih videlo, da nekateri še begajo po dvorišču.

Zato sva se brez besed odpravila mimo cerkve, skozi dvorišče Križank v Plečnika.

Tam pred oknom v ograji samostanskega vrta, me je prijela za roko, me objela in poljubila na lice in rekla;

"Adijo se vidiva"

in odkorakala v Plečnika.

Nisem zavil direktno tja, me je bilo preveč strah ji pogledati v oči, kaj pa veš kakšna scena je, pol jo naj pa tam pred vsemi prav milo gledam.

Odšel sem na šolsko dvorišče, tam so zadnji ravno pospravljali odvečen material.

"Kje je Boris?"

1900 PLEČNIK

Ponovim:

"Kje je pa Boris?"

Drugi odgovorni za nastanek razstave. Z njim sva bila pobudnika. No, v resnici sem bil pobudnik sam, a on se je takoj strinjal, tako da sva vse načrte, v tistem času še sanje, takoj predebatirala, kako in kaj.

Sem že pisal, da sva bila z njim tiha rivala. No, ni pravi termin, ker rivali se izključujejo, midva sva se pa dopolnjevala. Skupaj sva raziskovala v tistih časih še precej mistični razvoj fotografije.

To pa dobesedno, ker živ bog ni vedel ali bo, če bo, kaj bo, ali sploh bo kaj ratalo. To naju je še posebej veselilo, to da ne veš kako in kaj in je potem tisto, toliko bolj zanimivo. Niti ne veš, kaj si hotel, a je že sedaj super fino fajn.

Za razliko od učitelja fotografije, kateremu sva bila trn v peti, ker je imel točno obratno stališče. Vse po regelcih in gramih in mililitrih, se točno ve kakšen bi moral biti rezultat in če ni pol pa cvek.

Midva, katera je fotografija že prej zanimala, preden sva na to šolo prišla, sva jih kar kaj pridelala.

Ja, cvekov kaj pa?

Pa magari razvijala za večino razreda. Pol so pa pupe z večjo številko modrca 5-tko dobile, une spred dila zad pa ploh, 4, midva pa cvek.

Lej je že vedel da je take treba že na začetku zatreti, kaj pa veš kam lahko tole pelje.

Ok, nima veze.

Ima pa da sva z Borisom, preko poletja precej fotk posnela in jih potem kazala vsakemu, ki se mu je ljubilo gledati.

Ne vem, ali sva bila tako tečna, ali kaj, a v nekem trenutku mi pade na misel da bi razstavo naredila.

Zdej to je tko.

Za kaj takega je potrebno dobiti dovoljenje. No to sicer ne, a se morajo vsaj strinjati. Nekaj zaveznikov sva sicer imela v zbornici, a je bilo nasprotnikov v večini, tako da bi komot tastar zatežil, če bi mu le pasalo in od vse akcije ne bi bilo nič.

Ne vem če je trajalo celo kavico, ko mi kapne;

"Veš, kaj, povabiva vse, kateri se jim ljubi sodelovati, tako in tako že sedaj razvijava za večino, bova pa še sedaj in naredimo skupinsko razstavo.

Tema: Počitniški čas."

Se jih je več od pričakovano javilo na ustni natečaj.

Ne, nič ni bilo napisano.

"Upraš usagca, ki se ti zdi, da pride zraven,"
tako da se je na začetku zdelo da bi rabili celo dvorišče križank,
ne samo šole, pa se je hitro pokazalo, ko je bilo potrebno kaj
konkretnega, da jih vse eno ni toliko, pa še med tistimi se je
drastično redčilo, ko smo se začeli meniti o konkretnem.

Teoretično jih je veliko za.

Praktično pa redko kdo.

No, vse eno nisva bila sama in razstavi se je komot reklo
skupinska. Še celo nekaj punc je se pojavilo, kar je bil redek
običaj. Običajno so imele nekaj obveznega in se niso udeleževale
ob šolskih dejavnostih. Če pa že kera, pa sigurno ni bila prva
liga.

Še druga ne.

Tu pa.

Je prav fino izpadlo.

Tudi jutri na otvoritvi se je vse izšlo, sicer za mišiga, a krize
ni bilo.

Še učitelj za fotografijo naju je pohvalil, pa makar izrekel
pohvalo med stisnjenimi zobmi.

Opazil sem, da me sploh niso pogrešili in sploh nihče ne ve, da so
me pod nujno poslali po dodatne šelershamerje, tako da sem po eni
strani razbremenjen, po drugi pa z največjim cmokom v grlu odšel v
Plečnika pogledat, kakšno je stanje tam.

Kaj pa če je še tam?

Kako se bom pa obnašal? Ali naj se delam, kakor da se ni nič
zgodilo? Da se ni zgodila najboljša pravljica možna. Še sam ne
verjamem, pa sem jo živel do pred 15 minutami.

U, mart.

Kva pa zdej?

Seveda jo lahko domov ucvrem, a saj sem jaz, to je un, katerega
imajo za najbolj, ali pa vsaj precej freh persono, potem naj se pa
takole otroško obnašam, sem razmišljal, ko sem prav počasi korakal
iz dvorišča šolskega do Plečnika, kar je mogoče 50 metrov, no,
verjetno 30, ampak sigurno več kot 20.

Na srečo ni bilo nikogar, ki bi mi moral nekaj nujnega povedati,
kar je bil sicer običaj na istih vratih. U, tu se je že pisala
zgodovina in to ne samo moja.

Pa spet nič takega.

Kaj pa če bo še tam?

In odrinem vrata. Ta vrata imajo kljuko samo iz notranje strani,
no pa še tisto ni kljuka, a se da prijeti da potegneš vrata, iz
zunanje jih pa samo porineš in bakrena obloga je zlizana od
stalnega pretoka. Hecno, nikoli do sedaj tega nisem videl, pa sem
ta vrata precejkrat uporabil.

Dol čisto na koncu, ne tako dolgega prostora so bili, sila glasni,
Boris ne vem če ni celo pel, a je zagnal neznanski trušč ko me je
zagledal, tako da se ni ločilo ali je samo kričanje ali je še kaj
petja.

Takoj sem jo zagledal. Ne sicer tako veselo in glasno kot ostali,
a ko me je zagledala, je vstala in mi pomahala, kar naj bi
pomenilo prisedi.

Pa me je potegnila gruča okoli Borisa, ki je na dolgo in široko

razlagal, kakšen kerlc sem, da sem se kaj takega spomnil in da je sedaj vse najboljše možno in brez mene bi bil svet dolgočasen. Seveda je hvalil tudi sebe in ostale, še celo učitelja fotografije ni zmerjal in ne vem če ne bo zamenjal strani. Verjetno ko se strezni bo bolje.

Dal sem se trepljati, mi je kar pasalo. Kakor sem odšel v paniki, ja po liste, in je bilo v zraku ali se bo končala agonija, ali bo srečen konec ali katastrofa, je le fino videti, da je bil lažen alarm in da je bilo, vsaj sedaj za nazaj, vse ena sama panika.

To hvalisanje je kar trajalo. Sam sem sicer večinoma samo nazdravljaj in se nisem vključil, razen z objemanjem, kadar me je kateri, pa še bolj katera hotela nazdraviti.

Pa vendar sem potihoma upal, da me bo objela tudi Nada. Preden bi se omizje zavrtelo je odšla. Nisem niti opazi, a sem čez čas videl da je ni, pa magari še na žensko stranišče pogledal, če se tam ne skriva.

Ne da se nisva nikoli več videla. Skoraj vsak dan, ker sem sedaj načrtno opazoval kje je. Tako da sva se kar pozdravljala. Par krat celo malo poklepetala ob; "A maš ker čik, ali pa a maš ogenj?"

Veliko več pa ne.

Kaj pa vem. Mogoče bi ji moral zatežiti, a sem se bal da bo dokončno prekinila in potem še pozdravljala ne bo. Mogoče sta se z fantom vse eno ujela in sta srečna še dan današnji.

Mogoče ji pa le ni toliko pomenilo kot meni.

Pač že spet en zblojen pubertetnik.

1976 FAKTI

- 12. januar - umre Agatha Christie, angleška pisateljica (* 1890)
- 21. januar - prvi komercialni polet letala Concorde,
- 27. februar - Fronta Polisario v Zahodni Sahari razglasi neodvisnost ozemlja pod imenom Demokratična arabska republika Sahara,
- 24. marec - argentinska vojska odstavi predsednico Isabel Perón,
- 1. april - Steve Jobs in Steve Wozniak ustanovita podjetje Apple,
- 6. maj - potres v Posočju povzroči veliko gmotno škodo v Furlaniji (Italija) in Posočju (Slovenija) ter zahteva skoraj 1000 žrtev v Italiji,
- 31. maj - Sirija se vplete v Libanonsko državljansko vojno na nasprotni strani kot Palestinska osvobodilna organizacija, ki jo je prej podpirala,
- 26. maj - umre Martin Heidegger, nemški filozof (* 1889)
- 1. junij - namenu predajo najvišji dimnik v Evropi, Trboveljski dimnik,
- 16. junij - v Sowetu, predelu Johannesburga, se prične množični študentski izgredi v odziv na uvedbo afrikanščine kot učnega jezika v šolah,
- 2. julij - Severni in Južni Vietnam se združita v socialistično republiko Vietnam,
- 17. julij - 1. avgust - v kanadskem Montrealu potekajo Poletne olimpijske igre,
- 20. julij - ameriško vesoljsko plovilo Viking 1 uspešno pristane na Marsu,
- 31. julij - vesoljska agencija NASA objavi slavno fotografijo »obraza na Marsu«, ki jo je posnel Viking 1,
- 25. avgust - Jacques Chirac odstopi z mesta ministrskega predsednika Francije, nasledi ga Raymond Barre,
- 26. avgust - prvi znani izbruh virusa ebole v Zairu,
- 9. september - umre Mao Zedong, kitajski politik in revolucionar
- 10. september - v trčenju dveh potniških letal nad Vrbovcem blizu Zagreba umre vseh 176 potnikov in članov posadke na obeh,
- 6. oktober - z aretacijo Skupine štirih se konča kulturna revolucija na Kitajskem,
- 2. november - Jimmy Carter je izvoljen za predsednika ZDA kot prvi kandidat z ameriškega »globokega juga« po državljanski vojni,
- 3. december - napadalec ustrelí Boba Marleyja in njegovega menedžerja Dona Taylorja v poskusu atentata v Kingstonu.

1975 FAKTI - leto prej

Mokre gate jeba (Watergate Scandal),
Soyuz 17 gre na vesolsko postajo Salyut 4 ,
Kaith Jarret koncert v Kolnu,
Margaret Thatcher prva ženska voditeljica stranke.
Turčija prisvoji severni Ciper,
IRA napada,
Charlie Chaplin dobi viteški naslov,
Red Army Faction hoče amnestijo za Baader-Meinhof Group,
Združeni narodi razglasijo internacionalni ženski dan (bolje ikad
nego nikad),
V Reški porodnišnici zgori 25 ljudi, nič ne omenjajo dojenčev,
Blow by Blow by Jeff Beck,
Bobby Fischer noče špilat proti Karpovu,
Monty Python and the Holy Grail,
Rdeči Kmeri zavzamejo Phon pen,
Rdeče armde zasedejo nemško veleposlaništvo v Štokholmu,
Amerikanci pobegnejo iz Vietnama,
Elton John's Captain Fantastic and the Brown Dirt Cowboy,
Sueški prekop zopet odprt po šest dnevni vojni,
Jaws (film),
Indira Ghandi razglasi izredne razmere,
Mozambik dobi neodvisnostz od Portugalske,
Apollo-Soyuz Test Project,
Kubanske enote prispejo v Angolo,
Bruce Springsteen's album Born to Run,
Patty Hearst ugrabjana,
Gerald Ford preživi drugi poskus atentata,
British Mount Everest Southwest Face expedition,
Dr. No (film),
The Queen single "Bohemian Rhapsody",
ustanovljena G-6,
Francisco Franco umre,
Ime "Micro-soft" postane zaščitni znak,
Arlos the Jackal in pomagači ugrabijo delegate OPEV na Dunaju,
Iron Maiden,
Peter Gabriel zapusti Genesis,
...

In še mnogo več, a je že sedaj precej detajlno, predvsem se pa vidi da so se dogajale velike stvari na vseh področjih ne samo pri povprečnih mozolarjih.

Par o Kočevju

Naselju so dali Slovenci ime Hočevje, po hojah ob Rinži (če ne drugja je fajn zgodba),

Kočevsko so v prvi polovici 14. stoletja z nemškimi naseljenci dopolnili Ortenburžani,

Cesar Friderik III. Habsburški prebivalcem Kočevja in Ribnice leta 1492 dodelil pravico krošnjarjenja po Hrvaškem in drugod.

Še v začetku 20. stoletja je izraz Kočevar na Madžarskem in v Srbiji pomenil kar krošnjarja nasploh,

1515 ubili grofa Jurija Turna in s tem sprožili slovenski kmečki upor, ki se je razširil na območje, za petino večje od današnje Slovenije,

Kočevarji so se kasneje še večkrat uprli ter v času grofov Blagajskih skušali gospodstvo vzeti celo v zakup in tako ustanoviti nekakšno kmečko republiko. Habsburžani so ponudbo zavrnil.

Nad mestom je stari grad Fridrihštajn v katerem naj bi se medila Veronika.

Ob okupaciji Jugoslavije so Kočevje zasedli Italijani, zato se je velika večina kočevskih Nemcev, okoli 10.000, na podlagi velikonemške propagande in z ambicijami posameznih rojakov odselila na domove dvakrat večjega števila pregnanih slovenskih izgnancev v Posavje. Na koncu vojne je pot za vrnitev v med vojno uničene vasi ostala zaprta in kočevski Nemci so večinoma našli zatočišče v tujini, predvsem v Nemčiji, Avstriji in v ZDA.

Med 2. svetovno vojno je na Kočevskem nastalo osvobojeno ozemlje, na katerem je od 1. do 3. oktobra 1943 potekal Zbor odposlancev slovenskega naroda.

Že v času Zbora odposlancev je prišlo do prvih izvensodnih pobojev, še bolj pa je Kočevje po pobojih in kazenskem taboriščem postalo znano po vojni.

V povojnem času so bili obsežni predeli občine, zlasti okoli Kočevske Reke, varovani kot zaprto območje.

DODATEK

Design ki naj bi takrat vplival na razvoj povprečnega mozolarja.

Ja iz ŠZO-ja. Kje pa? (Šola za oblikovanje)
Če je kaj pomagalo je že druga zgodba.
A ko sem tole pisal, se je kar sam naredil tudi izbor in ga še tu [limam](#), za tiste katerim še vedno ni jasno o čem se menimo.

Ni po vrstnem redu, nikakršnem. Se mi je fino zdelo, da je zmešano, kakor so bile tudi informacije v tistih časih. V resnici smo jih sprejemali zelo selektivno in v drobtincah, je pa zato toliko bolj izpadlo;
"U pišuka, as vidu uno
Ja že zdauni!
Pa koko, če sem sam šele zdaj odkril?
Kva pat morm čes butast!"

Vzorniki in vplivneži.

Ločim jih, ker so vzorniki obravnavani z velikim pozitivnim predznakom, vplivneži pa ne, nekateri celo z minusom, a se jim ne more reči da niso pomembni.
So, samo ne maram jih.

Pa raje ostanem na fajni strani.
Poleg Patona in Jakobsena jih je bilo še cela rajda. Izpostavim samo najpomembnejše.

Arne Jacobsen
Verner Panton
Finn Juhl
Hans Wegner
Paul Kjaerholm
Poul Henningsen
Ulla Procopé
Kaj Franck
Marianne Aav
Olivier Mourgue
Joe Colombo
In še mnogi drugi.

Hipiti so bili 1976 že mal pase. Ne da ne, a se je takrat že dojemalo da je mal za cajtom.

To za cajtom je tko.
Ene stvari so brezčasne in so popularne, al pa vsaj pomembne, če pa še to ne pa prisotne vedno. Včasih sicer malo manj, a slej ko prej jih ker ven potegne.

Inspiracije vsi lovimo povsod in povprek. Prizna sicer redko kdo,

ker to si je pa ja sam zmisllil, a je redko.
Tako redko, da se komot primerja z odkritjem nove galaksije.

Ja potem, ko je zaradi nove tehnologije mogoče dalj gledati, potem ja, pa še tisto je proizvod tedanje tehnologije. Samo ko takrat primerjaš, je potem novo.

Takrat.

Se je tako zgodil preobrat po mojem ko se je tehnologija kuhanja lesa pocenila (Thonet). Dokler je bilo to samo za modrokrvne, niti niso poizkušali, ko se je pa razširilo po celem cesarstvu, je pa takoj nastala nova varianta, nekaj pa celo povsem novih.

Ko so obvladali vezano ploščo se jih je veliko odzvalo.
Od Aalta do Kralja in še mnogi vmes.

Ko so pa še iznašli stroj za krivljenje cevi, je bila pa ene vrste revolucija.

Potem je bilo potrebno samo še počakati do komercializacije umetne mase, potem smo pa že tu.

Ali so današnji designi bistveno drugačni?

Za sedaj ne.

Čeprav se uporabljajo tudi karbonska vlakna in bi vsaj teoretično bilo mogoče nemogoče, zaenkrat so še tako draga, da za sedaj ostaja oblikovanje še v mejah že vidnega, z obilico že vidnih navdihov in njihovih izpeljav.

Tule bi rad dodal še eno tezo, ta gre pa nekako takole.

Sila malo jih je, ki bi več kot eno brezčasnost ustvarili.

Klasična zgodba gre, je pogruntal eno fajno in ga je istrelilo med zvezde, potem sicer še precej rintal, nekaj celo precej dobrih, a brezčasne ni bilo več.

Pri muziki jih je še več takih.

Bemti Čerčila.

Tale je v resnici o vprašanju, zakaj ni moja babi klela kot normalni ljudje. Kaj je imela hišna pomočnica, s 4 razredi osnovne šole, s Čerčilom ([Winston Churchill](#))? Direktno nič, posredno pa kaj vse ne.

Ni bila samo cona A.

No, tudi, a verjetno kot posledica dogajanj v tistih časih. Verjetno mesecih, če ne celo dnevih al pa urah. Zelo napeto, pa magari naši oficielni viri navajajo neizmerno srečo ob osvoboditvi.

Verjetno v mnogih krajih in verjetno veliko njih. Vsi pa sigurno ne in ravno iz tega je potem drama ratala.

Menda so naši osvoboditelji na drugem koncu osvobojenega Trsta, (če te pigajo fakti, bo potrebno kero drugo branje, pa verjetno več njih, ker se kaj različno interpretira,) srečali Novozelandce, kateri so v njih merili s puškami.

In ravno o tem sem hotel.

V resnici ne o Novozelandcih, ker v resnici so bili eni ubogi hudiči, so jih vedno poslali v največje sranje in posledično tudi cepali po celi krogli zemelski. Sem se spraševal, kako to, da so vedno njih. Mogoče so bili tako ubogljivi. Mogoče. Vendar mislim da ni bilo samo to.

To da pošlješ totalne brezveznike v največja sranja je nekako razumljivo, če je že logično težko. Namreč, če bi poslali kakšne, kateri so se celo na naši strani borili, saj smo bili le zavezniki, vse tja do Trsta, potem bi lahko iz tistega nastala štala.

Tako pa pošlješ čist ene tretje, se jim sploh ne sanja kdo, kje, kdaj, zakaj, ampak samo komandir je rekel da letmo tja in tja, ker smo pa hrabri borci in se nikoli v hlače, pa seveda letimo.

Če pogledamo tedanje dni v širši sliki, se potem da povezati nekaj dogodkov.

Ali so bili proizvod tiste situacije ali so pa imeli že daljšo brado mi pa ni jasno.

Verjetno je bila agonija, vsaj tako bi mnogi radi pokazali, mogoče so bili pa le skriti nameni.

Namreč.

Gor v Nemčiji, so Rusi prehiteli Amerikance za par dni, al pa samo ur. A oni so izobesili zastavo na [Raihstagu](#). [Paton](#), ki je prispel kmalu, je hotel kar nadaljevati pohod mimo

Berlina, verjetno vse do Moskve, pa so ga na srečo odstavili.

In ravno o tem razpredam.

Zakaj je pa Paton hotel še Ruse namahati, če so bili pa še včeraj zavezniki?

Zakaj so Novozelandci z naperjenimi puškami merili v partizane v Trstu, če so bili še včeraj zavezniki.

Zakaj so poslali Angleži vojne ujetnike nazaj (iz Avstrije v Jugoslavijo)?

Za slednje se sicer ven vlečejo, de je bil pač vodja angleške misije v Avstriji butl. No saj je bil, a ne vem če ni bil raje pokomandiran da to stori.

Vrnili so jih z zvijačo. Češ da gredo nekam na varno, so jih pa čez mejo poslali.

Seveda ni nihče pričakoval tako panične reakcije jugoslovanskih oblasti, da se je nekaterim povsem odpililo in je potem privedlo do najbolj norih dogodkov.

A če seštejemo vse gornje je pa vsaj povezano, če že razumljivo ni.

Seveda si ni ne Čerčil, ne Ruzvelt, za Stalina nisem ziher, ni predstavljal tako nemogočo reakcijo.

(So se na [Jalti](#) dogovorili, da si razdelijo Jugo 50:50.)

A če moraš zapustiti Trst, ker te zavezniki preženejo, potem tudi panično odreagiraš, če ti pošljejo nazaj tiste, katere si pregnal in izgnal, ki bi pa seveda lahko bili nato kvizlinška vojska, ko bi kapitalisti prevzeli.

Seveda tudi slučajno nočem zagovarjati naših oblasti v tistem času, a se mi je vse eno sila čudno zdelo, če so sami fajni, pol pa na koncu takole zbezlajo.

Ne, ni šlo skupaj.

Če bi mene kdaj kdo kaj vprašal, bi morali vse, ne glede na zasluge, pa če je še tak narodni heroj, z vsemi zvezdami za hrabrost, soditi, za vse kar se je dogajalo po vojni.

Vojna pa vemo ima točen datum konca.

Ne glede na to, da so bitke še potekale, bi jih bilo potrebno raziskati. Če so se za pravo stvar borili se jih oprostite.

Tako je pa potem v tisto sranje po vojni zapakirano vse možno in nemožno.

Vključno z individualnimi maščevanji. Ko je domov prišel je pa še soseda počil, ker je bil skregan z njim, še pred vojno, ker mu je japko posekal, ker je metala senčo na njegov paradajz.

Nima veze, če je narodni heroj. Če ga je počil po vojni, mora na sodišču dokazati kako in kaj.

In samo sodišče odloči.

Da se nehamo kregat, stalno in povsod.

No, ta je prehuda, smo le Slovenci, ti so bili in so in bodo vedno skregani, a to je potem že druga zgodba, predvsem pa od primera do primera samosvoja in posploševati pač ne gre.

Pa je ravno obratno.

Zaradi posploševanja imamo štaló še v samostojni državi.

Sprava je potrebna in mogoča.

Za začetek se mora borčevska organizacija distancirati od poveljnih pobojev, kakor tudi od poveljne oblasti.

Da ločimo ta fajne, kateri so se borili za osvoboditev domovine izpod tujčevega škornja in ostalih, kateri so hoteli oblast za vsako ceno, pa magari svoje tamanili.

Strogo je potrebno ločiti politiko, ideologijo in zgodovino.

To se pa ja ne da!
Pa ravno bo moralo biti.

Namreč, kaj se je dogajalo med 1. in 2. svetovno vojno, nima veze, z kaj se dogaja danes.

Pa magari bi radi nekateri to mešali.

Po priznanju grozodejstev po vojni, je potrebno stopiti skupaj in oddati poveljne dogodke sodiščem in zgodovinarjem.

Francozom je uspelo po vojni stopiti skupaj in doseči gornje, pa jih je bilo podobno pol za, pol pa proti okupatorju.

A iz tega ne delajo dram.

Seveda pa zgodovinarji veselo brskajo po arhivih in občasno objavijo kakšno zanimivost.

Zato pa so zgodovinarji na svetu.

Špancem ni uspelo in so še bistveno bolj skregani zaradi tega kot mi, a država normalno nadaljuje in se s preteklostjo ne kitijo današnji politiki.

Fincem je uspel salto mortale.

Si sicer še danes kateri kaj povedo, a je v smislu;

"Kaj je rekel?"

Nič pomembnega!"

Tam so zmagali domobranci.

A je bila kaj pirova zmaga, ker so jim vse pomembne, strateške prostore in resurse zasedli zavezniki, v njihovem primeru Angleži in Rusi. Zadnji Rusi so odšli v 60-tih, ko se je tudi vojna preselila med medcelinske rakete.

Pa vendar.

Je domobranski predsednik maršal [Menerheim](#) ugasnil komuniste.

Približno pol populacije v tistih časih.

Ne, niso jih zmetali v Fojbe.

Saj jih nimajo.

V granit luknje delati je sila težko.

Ja koko pk?

Ej, ne morš verjet.

A razdelil jim je zemljo.

Potem ko postane lastnik, pa magari samo hišice z vrtom, pa takoj prešalta vsaj v socialistično, če ne že v liberalno stranko. Tako da je danes komunistov samo za vzorec, ene 10%, pa še tisto je bolj v smislu tradicije, kot resnega političnega delovanja. Sploh je pa najmočnejša stranka pri njih stranka žensk. Tako da descu ne pridejo precej do izraza. Ja, so tradicionalisti in je večina direktorjev moških, a jih je malo, ki ne bi poslušali zvečer v postelji kaj mora in kako, če hoče še na položaju ostati.

Ja, imajo tudi nacistično stranko pa ne vem če jih je 0,01%, tako da je bolj zbiratelski krožek.

A če se gremo demokracijo so lahko vse mogoče in nemogoče stranke.

V resnici smo vsi oportunisti.

Še tisti, ki zatrjujejo da to pa že niso, razlika je samo koliko. Koliko je seveda pogojeno z kontekstom in okoliščinami.

V dolgočasnem vsakdanu, samo nekaterim zmanjka poante in se vprašajo, če ni vse brez veze in potem zavzamejo nekakšno pozicijo, kateri bi se celo reklo;
"jest pa že nisem oportunist!"

Nič ne rečem, če se o vsakdanu menimo, v miru in blagostanju, predvidljivem in zagotovljenem, skratka, ko je življenje tako kot bi moralo biti, potem je seveda lahko povsem drugače. Pa tudi tu ne velika večina, ampak nekaj njih, imenujmo jih pronicljivi duh, mislec, ali pa vsaj neprilagojen.

Te zanje, potem celo nekateri podpirajo, se strinjajo, jim mogoče celo sledijo, čeprav to je v današnjih časih, internetne plitkosti, bolj za dekoracijo. Pač pičiš tisti lajk, saj te nič ne stane.

Takoj ko je pa kaj konkretnega, na primer podpiši peticijo, ali kaj na to temo, pa u, je takoj nekaj nujnega in niti lajka ne pičiš, kamoli da bi izpolnjeval nekakšne ankete, ali daj bože, še prispevaš svojo osebo, na nekakšen seznam. To pa zelo redko in v samo posebnih prilikah.

Tako da.

Ja sem angažiran, vsaj občutek imam tak. Sicer se ne pustim vsakemu voslu voditi, a prav kritičen pa tudi nisem. Kaj pa vem, pojdimo raj dalje.

In ravno o tem sem hotel.

Namreč.

Če ti tam en drži naperjeno pištolo na sence, je malo možnosti, zares samo nekateri, pa še tisto, al so povsem v dreku, al pa total butasti, da se takrat ne bi podredil, točno tistemu, za kar ti težijo.

Zdej.

A je to oportunizem.

To je reševati rit.

Takrat pač priznaš, lih kar hočejo, lih kermu pač je. Tisto nima veze ne z politiko ne z ideologijo, pa magari ti težili ravno zaradi tega.

Pa spet so blazne razlike.

V takih ekstremnih situacijah, soditi ljudi po ideologiji je že takrat butasto. Da pa to potem pogrevaš v miru, ko se začne un opis od zgoraj, moraš pa že res imeti pritlehne cilje, če ne že zlobne in destruktivne.

Pa se točno to menimo, od vzpostavitve moderne države, tam nekje v 50-tih.

Tisto po vojni (2.svetovna) v to ne štejem.

Se strinjam, da bi bilo potrebno narediti revizijo dogodkov. Seveda pred vnaprejšnjim strinjanjem vseh zainteresiranih, da po reviziji, se dosjeji ne uporabljajo več. Kar bo odločilo sodišče, tako bo.

Če se v določenem času, na primer 5 let, ne najde skupne strategija revizije, potem se v naslednjih 5 letih pripravi gradiva za mednarodno sodišče, na katero odločitev potem ni več pripomb.

In potem se več ne menimo, kdo je bil pred, med in po vojni na kateri strani. To pustimo zgodovini in literaturi.

Se pa seveda menimo, kdo je večji kdo pa manjši oportunist v moderni državi in še bolj kdo je po osamosvojitvi.

V stari Jugi, nas prepričujejo, da je bil represivni aparat tako močen, da se pač ni dalo brez [Udbe](#).

To je pa tko.

Seveda se ni dalo, ni debate, pa vendar si lahko bil zraven ali pa ne.

Tisti zraven so fino skoz prišli, tisti zunaj pa promašeni slučaj.

Zdej.

Veliko njih se je šlepalo in jim sploh ni bilo potrebno zviti roke, da bi kar koli.

Veliko njih so bili iz čistih koristi zraven.

Ta del je fino diskutabilen, a tudi ta del bi bilo potrebno pustiti zgodovinarjem in literatom.

V samostojni državi so oportunisti zamenjali barvo zastave in zvezde, se za par let potuhnili in je bilo celo videti, da so se preizkušenega udbovskeka kadra znebili in sedaj več kot na balinarskem klubu nimajo vpliva. A glej ga zlomka. Čez čas se je dvignil njih podmladek, potem pa še stari mački.

V resnici razumem.

To je bila elita in kot taka pač visoko sposobna in zverzirana. In take težko ugasneš, še posebej če se gremo demokracijo, kjer naj bi bili vsi vidiki dovoljeni.

U dobrih starih časih bi že videli.

A to je sedaj zgodovina.

Tu pa potem pride na videlo vsa razsežnost oportunizma. To da se stari mački ne dajo, je sprejemljivo. Da ne pustijo iz rok vzvodov oblasti, se je sedaj pokazalo, da nima več veze v ideologijo, ampak samo z kapitalom.

Tako da so v resnici stari komunisti, še najhujši brezobzirni kapitalisti.

A ko mi sodobniki pravijo, da se ni dalo drugače, nego se priključiti stari gardi, jih bom kar Udba imenoval, pa magari jih že od stare Juge ni več to, ampak vse kaj drugega.

Saj veš tisto, zastave in imena se spreminjajo, a naši še vedno vodijo.

Tu pa je potem precej diskutabilno.

Iz mojega stališča povsem mimo in me zelo žalosti, da se ni ohranila niti trohica tiste mladostne zvedavosti, za katero smo mislili, da je cel svet pred nami.

Saj bi, a je Udba kriva.

Ne ni, sam si kriv da si taka rit.

Ja, kaj pa kariera in družina?

Rit si!